БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 224 (13540)

1971 оной сентябриин 22, среда

Сэн 2 мүнгэн

ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ 54

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТАРИЛГАДА БЭЛДЭНЭ

Хяагтын аймагай «Родина» колхозой таряашад, механизаторнууд Зэдын аймагай Борьёогой совхозой гаргаһан эдэбхи үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, ургасаяа саг соонь, гээлтэгүйгөөр хуряажа, түрэндөө ороохо таряа ехээр худалдажа байха зуураа, нэгэн доро таряалан дээрэһээ һолоомо суглуулжа, намарай паар хахалха хүдэлмэри ябуулха гэжэ шиидэһэн байгаа. Борьёогойхидой хандалга бэшэгтэй танилсаад байхадаа, колхозой трактористнууд болон комбайнернууд социалис мүрысөөнэйнгөө эршые улам шангадхажа, үргэн далайсатайгаар ябуулаа һэн.

Энэ мүрысөөндэ оролсоһон хоёрдохи отделениин механизаторнууд М. И. Тимофеев, И. Д. Серебрянников, А. Андреев гэгшэд үдэртөө 16 гектар таряа хадаха нормотой байбал, энэ даабаряа 20—30 гектарта хүргэнэ. Мүнөө үедэ 1000 гектар таряан тус отделенидэ хадагдаад байна.

Гурбадахи отделениин тракторист И. В. Яковлев «ДТ-75» түхэлэй трактораар намарай паар хахалха зуураа, халаан соогоо 6,5 гектар газар элдүүрилхэ нормоёо 8,9 гектарта хүргэнэ. Мүнөө энэ нүхэр 200 гаран гектар намарай паар хахалаад байна.

К. ХАЛМАТОВ.

ФОМА СИДОРОВИЧ ЗАИГРАЕВ Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо гушаад жэлэй хугасаа соо жолоошоноор ажаллана. Намартаа тэрэ шэнэ ургасын ороохо шэрэлгэдэ заатагүй хабаададаг юм. Шэн габъяата ажалайнгаа түлөө нүхэр Заиграев ойн баярай медаляар шагнагдаа һэн. Мүнөө тэрэ юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын намарай таряа шэрэхэдээ, мүн лэ амжалта туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жолоошон Ф. С. Заиграев.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фото.

ХОДОДОО ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Улааха-Аралай һү һаалиин фермын малшад аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гараһаар үнинэй. Тус гүүртын һаалишад гүрэндэ һү худалдаха 9 һарын түсэб ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхээр хараална. Мүн эндэ 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1366 килограмм һүн һаагдаад байна.

Малшад хаража байһан үхэр малдаа өөһэдынгөө хүсөөр жэл бүри үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абадаг гуримтай юм. Бүри август соо эндэ 4500 центнер шанар һайнтай үбһэ бэлэдхэжэ, хараалһан түсэбһөө гадуур 600 центнер ехэ үбһэ хуряажа абанхай.

Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ ажал хүдэлмэриеэ зүбөөр эмхидхэһэнэй, һаалишад болон малшадай нэгэ һанаалтайгаар хүдэлһэнэй ашаар имэ амжалта туйлагдаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

— Сентябриин 1 болотор үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн бригада, звено совхозой дирекциин, парткомой болон рабочкомой шиидхэбэреэр 500 түхэриг мүнгэн шанда хүртэхэ юм. Хараалһан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ашаар манай Улааха-Аралай һүнэй гүүртэ ажахы соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илан гаража, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртөөбди,— гэжэ фермые даагша Геннадий Юркеевич Файзуллин хөөрэнэ.

Тус бүридөө 100 центнер үбһэ бэлэдхэжэ абаһан түрүү һаалишад Санжит Чимитдоржиева, Доржима Базаржапова, Цыпилма Дашиева, Дулма Галсанова гэгшэдэй габьяань тон ехэ. Мүн лэ эндэ үдэр бүриингөө даабариие холо үлүүлэн дүүргэжэ ябадаг үбһэшэд олон. Бальжима Очирова амаралтада гараһаншье һаа, гэртээ амар һуунагүй. Энэ халуун хаһада эрхим һайнаар хүдэлжэ, өөрынгөө хубитые яһала оруулаа. Косилкашан Чимит Очиржапов түрүүшын үдэрһөө эхилжэ һайнаар хүдэлнэ.

Августын һүүлшын үдэрнүүдэй нэгэндэ Худанай совхозой ахалагша мелиоратор Б. Р. Санжимитыпов, отделениие эрхилэгшэ Ц-Д. О. Табданов, фуражир Д-Д. Р. Жимбеев гэгшэд Улааха-Аралай һаалишадай бэлэдхэһэн 112 һурин үбһэ һайн гэһэн сэгнэлтэтэйгээр хэмжэн абаа һэн.

Эндэ үбһэ һурилэлгэдэ арбагаран комсомол-залуушуул хүдэлһэн юм. Зунай амаралтын үедэ Могсохоной дунда һургуулиин багша залуушуулые хүтэлбэрилһэн байна. Һуришэд үдэрэй туршада 320 гаран центнер үбһэ соможо, үдэр бүриингөө даабари хододоо үлүүлэн дүүргэһэн юм. Бригада соогоо Ширап Батуев, Ринчин Бастуев, Гунгар Будажапов, Чимит Жимбеев гэгшэд дэмы суурхаагүй байха.

Малшад намарай наруули үдэрнүүдтэ үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ абаха зорилгоёо үргэлжэлүүлһээр.

Д. САМБУЕВ.

Хэжэнгын аймаг.

ДААБАРЯА ХОЛО ҮЛҮҮЛБЭ

Нооһые «сагаан алтан» гэжэ хүн зон дэмы хэлсэдэггүй. Нооһоор оёгдоһон хубсаһан бүхэшье, гоё һайханшье байдаг. Хони малаараа холуур суурхаһан республикымнай колхоз, совхозууд гүрэндэ яһала ехэ нооһо тушаадаг гэээшэ. Мүнөө үедэ Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикада республикымнай ажахынуудһаа 62 мянга 354 центнер эрхим шанартай нооһон тушаагдаад байна.

5037 центнер нооһо гүрэнэй амбаарта оруулһан Хяагтын аймагай колхоз, совхозууд республика дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ. Иигэжэ түсэбһөө гадуур 437 центнер нооһо гүрэндэ тушаагаа. Баргажанай аймагай ажахынууд 169 центнерээр түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Улаан-Үдын, Түнхэнэй аймагуудай ажахынууд гүрэндэ нооһо тушааха даабаряа нилээд үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Д. КОЛМАКОВ.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ТАРЯА, ХАРТААБХА ХУРЯАЛГЫН, НАМАРАЙ ПААР ХАХАЛАЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

1971 оной сентябриин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	таряанай сабшагдаһаниинь	тэрэнэй хуряагдаһаниинь	хартаабха	Намарай паар хахалалга
Баргажанай	48	83	68	17
Баунтын	16	100	—	—
Бэшүүрэй	60	69	60	31
Зэдын	46	43	6	19
Яруунын	43	48	42	2
Загарайн	73	73	86	21
Захааминай	56	38	100	47
Кабанскын	75	63	11	37
Хэжэнгын	76	80	87	13
Хурамхаанай	39	80	66	32
Хяагтын	50	52	64	32
Мухар-Шэбэрэй	70	34	84	38
Прибайкалиин	69	82	62	49
Хойто-Байгалай	30	85	57	14
Сэлэнгын	57	37	49	7
Түнхэнэй	50	64	64	27
Улаан-Үдын	62	81	78	53
Хоринн	63	78	84	21
Республика бүхыдөө	58	60	73	29

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев ФРГ-гэй Федеральна канцлер В. Брандт хоёрой уулзалга тухай

КОММЮНИКЕ

ФРГ-гэй Федеральна канцлер В. Брандт 1970 оной августда Москва ерэхэ үедөө үгэеэ ойлголсоһонойнгоо үндэһөөр, 1971 оной сентябриин 16-һаа 18 хүрэтэр Советскэ Союз ерээд ошоо.

Крымдэ болоһон уулзалгын үедэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Федеральна канцлер В. Брандт хоёр хэдэн дахин хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна. Хөөрэлдөөниинь бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэржэ, асуудалнууд сэхэ руунь хэлсэгдээ.

Уулзалга дээрэ совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин, СССР-эй МИД-эй секретариадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, ФРГ-гэй талаһаа — Федеральна канцлерай, ФРГ-гэй МИД-эй зургаанай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд байлсаа.

Хэлсээ хэгшэд өөһэдынгөө союзнигуудтай харилсаа холбоогоо муудхаангүйгөөр хоёр талада хабаатай уласхоорондын хэдэн асуудал зүбшэн хэлсээ, тиихэдээ Европодохи байдал һайжаруулха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулһан байна. Тэдэнэр СССР-эй, ФРГ-гэй хоорондохи мүнөөнэй харилсаанууд тушаа, тэдэ харилсаануудые саашадань һайжаруулха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

1970 оной августын 12-то Советскэ Союзай, Федеративна Республикын хоорондо баталагдаһан договор хадаа хоёр гүрэнэй хоорондохи мүнөөнэй саашанхи харилсаануудта угаа ехэ удха шанартай гэжэ заагдаһан байна. Энэ договор хоёр ороной хоорондохи политическэ байдал һайжаруулгада туһална, Европын бүхы хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ һайнаар нүлөөлнэ.

Л. И. Брежнев, В. Брандт гэгшэд договорые СССР-эй Верховно Соведэй, ФРГ-гэй бундестагай зүгһөө ратификацилха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээд, СССР ФРГ хоёрой, тэрэшэлэн Польшын Арадай Республика Германиин Федеративна Республика хоёрой хоорондо баталагдаһан договор һаяар хүсэндөө ороо һаа, дурсагдаһан оронуудай хоорондохи харилсаануудые эрид шууд хубилгажа, эдэ оронуудай, мүн хүршэ оронуудай арадуудай мүнөөнэй, мүн саашанхи үеын ехэ аша туһада, Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ үргэн ехэ, бата бэхи, удаан сагай харилсаа холбоо байгуулха бэзэ гэжэ батаар найдажа байһанаа мэдүүлээ. Харилсаагаа иигэжэ хүгжөөгөө һаамнай, манай уг зорилгонууд болон хүсэл эрмэлзэлгэдэмнай тааралдаха байна, үнгэрһэн сагай муу үлэгдэл хойшолонгуудые зайсуулха зорилгоор эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллахабди, тиихэдээ гүрэнүүд хоорондын харилсаануудые, тэрэшэлэн ниитын эмхинүүд болон хоёр гүрэнэй эрхэтэнэй хоорондохи холбоо барисаае һайжаруулхын тула амгалан ёһоной харилсаа бэелүүлхэ зорилготойбди гэжэ хоёр талынхид нэгэн дуугаар мэдүүлээ.

Байгша оной сентябриин 3-да дүрбэн ороной — СССР-эй, Великобританиин, США-гай, Франциин хабаадалгатайгаар болоһон хэлсээндэ гар табилга тушаа асуудалнуудта хөөрэлдөөнүүдэй үедэ ехэ анхарал хандуулагдаһан байна, дурсагдаһан хэлсээн Европодохи, мүн уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулха хэрэгтэ ехэ алхам хэжэ үгөө. Имэ хэлсээ баталһан ябадал хадаа Европын түбидэхи байдалые һайжаруулха, тус түбидэ аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, харилсаа холбоо һайжаруулха хэрэгтэ һайн зам нээжэ үгөө гэжэ хоёр талынхид мэдэрээ.

Европодо аюулгүй байдал хангаха, харилсаа холбоо һайжаруулха талаар үнгэргэгдэхэ зүблөөндэ бэлдэхэ асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ горитой һуури эзэлээ. Европодо мүнөө үедэ тохёолдоһон ушар байдал хадаа США-гай, Канадын хабаадалгатайгаар Европын бүхы оронуудай зүблөө үнгэргэхэ таатай зохид арга хангаба гэжэ мэдэрэгдэв. Советскэ Союз Федеративна Республика дээрэ дурсагдаһан зүблөө үнгэргэлгые түргэдхэхын тула ойрын сагта өөһэд хоорондоо, мүн өөһэдынгөө союзнигуудтай, тэрэшэлэн Европын бусад гүрэнүүдтэй һанамжаяа хэлсэхээр хараална.

Хабаадаһан гүрэнүүдтэ ямаршье хохидол ушаруулангүйгөөр Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые, тэрэшэлэн буу зэбсэг хороохо тушаа һанамжануудые хоёр талынхид зүбшэн хэлсээ, эдэ оронуудай зарим һанамжануудынь адлирхуу байна гэжэ элирүүлэгдэбэ. Эдэ орёо асуудалнуудые шиидхэбэл, Европын, мүн уласхоорондын байдалые нилээд бэхижүүлхэ һэн гэжэ эдэнэр этигэжэ байһанаа мэдүүлээ. Европын түбидэ, мүн дэлхэйн бусадшье газар нютагуудта ерээдүйдэ амгалан байдал хангахын тула гүрэнүүдэй урда урдаһаа сэрэгэй хүсэнүүдые туласалдуулха бэшэ, харин гүрэн бүхэндэ, мүн гүрэнүүдтэ бүхыдэнь аюулгүй байдал хангаха, адли тэгшэ эрхэтэйгээр харилсаха арга хангаха шухала.

Хоёр ороной дотоодын хэрэгтэ, тэдэнэй зохихо хилэнүүдтэ хабаатай хэрэгүүдые хараадаа абажа, тэдэ оронуудай адли тэгшэ эрхэнүүдтэ үндэһэлэн, хоорондонь илгаа гаргангүйгөөр, бэеэ даанхай байдалыень хүндэлэн, Германиин Демократическа Республикын, Германиин Федеративна Республикын хоорондохи харилсаае һайжаруулха арга бии. Тэрэнь ехэ удха шанартай. Энэ талаар хэтэдэхэ шухала алхамуудай нэгэн юуб гэхэдэ, Европодохи түгшүүрилые һуларуулха зорилгоор эдэ хоёр гүрэниие Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида, уласхоорондын тусхай эмхинүүдтэ абаха шухала болоно. Урда тээнь туйлагдаһан хэлсээнэй ёһоор, Советскэ Союз Федеративна Республика хоёр дурсагдаһан асуудал зүбөөр шиидхэхын тула бүхы хэмжээ абаха юм.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин, Федеральна канцлерай хөөрэлдөө хэһэн үе соо СССР ФРГ хоёрой хоорондохи харилсаае һайжаруулха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Хоёр ороной хоорондо элдэб һалбаринуудаар бэе бэедээ ашатай туһатай харилсаа холбооё саг үргэлжэ һайжаруулхын тула угаа ехэ арга боломжо бии байна, энэнь 1970 оной августын 12-ой договорой удхада таараддана гэжэ хоёр талынхид этигэжэ байһанаа мэдүүлээ. Энээнтэй дашарамдуулан, худалдаа наймаагаа, научно-техническэ, культурна, спортивна харилсаа холбоогоо һайжаруулха, залуушуулай эмхинүүдые бэе бэедээ эльгээлсэхэ шухала гэжэ хоёр талынхид мэдэрээд, зохихо хэлсээнүүдые һаяар баталхаар бэлэн байһанаа заагаа.

Экономическа харилсаа холбоогоо һайжаруулхын тула холимог комисси байгуулагдаха юм.

Хоёр ороной хоорондохи харилсаанууд тушаа асуудалнуудаар, тэрэшэлэн уласхоорондын асуудалнуудаар СССР-эй, ФРГ-гэй хоорондо элдэб шатын тушаалгадтай һанал бодолоо андаллажа, зүбшөөлнүүдые хэдэг болоһон заншал ашатай туһатай байна, саашадаа энэ заншал үргэлжэлүүлэгдэхэ зэргэтэй гэжэ Л. И. Брежнев, В. Брандт тоолоһон байна. Байгша оной намар хоёр гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд Нью-Йоркдо, удаань Советскэ Союзда уулзахань гэжэ ханамжатайгаар тэмдэглэгдэһэн байна.

А. А. ГРОМЫКЫН МЭДҮҮЛГЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Советскэ Союзай делегациие толгойлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVI сессиин хүдэлмэридэ хабаадахын тула Нью-Йорк ерэһэн байна.

А. А. Громыко аэропорт дээрэ имэ мэдүүлгэ хээ:

Совет делегаци арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдал батадхалгын шухала зорилгонуудые шиидхэхэдэнь бусад гүрэнүүдтэй хамта туһа хүргэхэ хүсэлтэйгөөр ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVI сессидэ ерэбэ.

Дэлхэйн хэрэг ушарнуудай хүгжэлтын талаар һүүлэй үедэ зарим тэды хубилалта боложо эхилээ. Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һуларуулха ябуулгын шэнэ хүсэ абахань, түгшүүрилтэ байдал ба яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ үргэлжэлүүлхэ хүсэлтэй этэгээдүүдэй эсэргүүсэлтые зайсуулхын тулада хэрэгтэй бүхы юумэ хэхэнь шухала байна.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци уласхоорондын байдал заһаруулха хэрэгтэ хубитаяа оруулна. Энэнь бүри ехэ байжа болохо, байха ёһотойшье. Дэлхэйн арадууд амгалан байдалай аша туһада бүтэмжэтэй, тодорхой шиидхэбэринүүдые гаргахыень ООН-һоо хүлеэнэ.

Амгалан байдалай дулдыдаха гол асуудалнуудые — буу зэбсэг хуряалгын, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгын, эзэрхэг түримхэй добтолгодо дайрагдаһан гүрэнүүдэй ба арадуудай хуулита эрхэ хүндэлэлгын үндэһөөр сэрэгэй хёмороо зайсуулгын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин туһа хүргэлгэнь онсо удха шанартай гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Дайнай аюул зайсуулха зорилгын шухала байһые хараада абажа, Советскэ правительство «Буу зэбсэг хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха» тухай асуудал Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ табиба.

Генеральна Ассамблей дээрэхи хөөрэлдөөнүүдээр, гүрэнүүдэй харюусалгата түлөөлэгшэдэй уулзалганууд ба хөөрэлдөөнүүдээр дүүрэн үдэрнүүд, неделинүүд урдамнай угтажа байна. Оролдосотой нэтэрүүгээр хүдэлмэрилхэ ушартай болонобди. Энэ хүдэлмэриин амжалтатай байхын тула совет делегаци ехэ оролдолго гаргаха байха.

Тэрэшэлэн ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVI сессидэ хабаадаха УССР-эй делегациин толгойлогшо, УССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Г. Г. Шевель, БССР-эй делегациин толгойлогшо, БССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Е. Гуринович гэгшэд Нью-Йорк ерээ.

...ртийна эхин ...ганизацинуудай ...соон ба һунгалта

...нүүдтэ республикын партийна эхин организацинуудаар ...хүтэлбэрилхы органуудай тоосоон ба һунгалта эхилбэ. Тоо... суглаануудые, партийна конференци болон съезд... зэргэхэ болзор тушаа КПСС-эй Уставта партиин XXIV ... хубилалтанууд оруулагдаһан байна. Энээгээр мүнөөнэй ...галтын суглаануудай онсо шэнжэнүүдэй нэгэниинь то... Бүхы партийна бүлэгүүдтэ, мүн бюро ба партийна ... секретариин, тэрэнэй орлогшонорой һунгагдадаг цехо... партийна эхин организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаа... жэлдэ болохо. Харин парткомуудтай партийна эхин бо... парторганизацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд ... болохогүй юм.

...энэй тоосоото һунгалтын суглаанууд гол онсо илгаань гэ... суглаанууд КПСС-эй XXIV съездын һүүлээр түрүүшынхеэ ... бшуу. Энээн дээрэһээ хаража үзэхэдэ, съездын шиид..., Директивэнүүд, тэдэниие бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэм... тоосоото һунгалтын суглаануудай гол анхаралда байха ёһо...

...эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, юһэдэхи табан жэ... нүүдые бэелүүлхын тулада республикын ажалшад пар... организацинуудай хүтэлбэри доро ехэ эдэбхитэйгээр тэмсэжэ ... хаанагүй — промышленна предприяти болон барилга... колхоз болон совхозуудта шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэ... болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн үр... дэлгэрэнхэй.

...урданайхидал адли, коммунистнуудай хүсэ шадалаа ха... гарынь үйлэдбэри болоно. Экономико хадаа партиин, Со... гол политиканинь болоно гэжэ В. И. Ленин заадаг һэн. Энэ ... бэелүүлэн, коммунистнууд тоосоото һунгалтынгаа суг... гүрэнэй түсэб даабариин, аоаһан социалис уялганууд... дүүргэлтэдэ гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

...арадай баян дэлгэр, болбосоронгы байдал саашадань ни... гэшэ юһэдэхи табан жэлэй гол зорилго болоно бшуу. ... шиидхэлгэ ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые саашадань ..., ажалай бүтээсын ургалтатай таһаршагүй холбоотой. ...тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ хүдэлмэришэн бүхэнэй, ... бүхэнэй ажал хэрэгые алишье талаарнь хараха, хүн бү... эрилхы тушаалтадташье, үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэл... шанга эрилтэ табиха, коммунистнуудай үмэнэ түрүү ... бодото дээрэнь бэелүүлхэ уялгатай байһыень һануулха шуха...

...суглаанууд дээрэ «Социалис мүрысөө саашадаа улам һай... тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол ту... хөөрэлдөөн болохо зэргэтэй. Тиихэдээ социалис мүрысөө ... хүгжөөхэ талаар партийна организацинуудай олоһон дүй ... шэнжэлгэдэжо, энэ хүдэлөөндэ коммунистнуудай түрүү үүргэ ... мүрысөө эмхидхэлгые нарижуулан һайжаруулха, ажалшадай ... улам хүгжөөхэ хэмжээнүүд тодорхойлогдохо болоно. ... ажахын бүхы һалбаринуудта научно-техническэ хүгжэлтэ ... гэшэ бүхы партийна эхин организацинуудай шухала зо... нэгэниинь байһаар. Партийна организацинуудай уялга ... асуудалда бүхы коммунистнуудай анхарал хандуулха, үй... шэнэ техникэ ба технологи нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэри ... ба автомат зэбсэгээр хангаха, үйлэдбэри эрхилхэ хэ... һайжаруулха талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри шангадхаха хэм... абаха хэрэгтэй. Үйлэдбэридэ бии байһан эрхэ нүхэсэл, ... нөөсэ элирүүлэн ашаглаха, ажалай саг гэхэ ябадал... амжалта арьбалалтын гурим наринаар сахихын түлөө ... коммунистнуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала. Мүн ... саашадань дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаха

... эхин зургаануудай партийна организацинуудай суглаан ... барилгада һомологдоһон мүнгэ зөөриин ашаг үрэ ..., барилгын болзор хороохо, үйлэдбэриин хүсэнүүдые, ... социально-культурна барилганууды хаһа сагтань ... үгэхэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин шанар һай... үнэ сэнгынь хямдаруулха асуудалнууд хурсаар табигдаха

..., совхозуудай, мүн хүдөө ажахытай холбоотой эмхи зур... парторганизацинуудай тоосоото һунгалтын суглаанууд та... мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые улам ехэ бол... нүүдтахи арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ гэхэ ... асуудалнуудта коммунистнуудай гол анхарал хандуу...

... хамта, тэжээл бэлэдхэлгын, ургаса хуряалгын, хүдөө ... продуктнуудые гүрэндэ худалдалгын ябаса тухай, малай ... бэлэдхэл тухай горитойгоор хөөрэлдэхэ хэрэгтэй. Тэрэ... ажахын үйлэдбэри мэргэжүүлхэ, мяха, һү, үндэгэ үй... индустриальна арга нэбтэрүүлхэ асуудалнууд шиидхэ... зэргэтэй.

...-политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна орга... нүлөө дээшэлүүлхэ шухала аргануудай нэгэн гэбэл, ... организацинуудай, конструкторска бюро болон науч... институдуудай, һургуулинууд болон эмнэлгын, со... эмхи зургаануудай партийна организацинуудта захир... ябуулгые хинан шалгаха эрхэ олгоһон ушар болоно. ... эхин организацинуудай динлэнхи хубинь захиргаа... ябуулгые хинаха эрхэтэй болонхой. Тоосоото һунгалтын ... дээрэ элдэб асуудалнуудаар хиналтын партийна комис... һунгагдажэ баталагдаха ёһотой. Эдэ комиссинуудай гэ... үйлэдбэри, ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ коммунистнууд һун..., Эдэ комиссинуудай анхаралые гүрэнэй болон ажа... бэхижүүлхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээ... арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха, продукциин ... һайжаруулха асуудалнуудта хандуулха хэрэгтэй.

... эхин организацинуудай хүдэлмэриин шухалын шухала ... нэгэниинь үргэн олониитын дунда үзэл сурталай, хү... хүдэлмэри ябуулха хэрэг мүн гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ ... суглаанууд дээрэ горитой һуури эзэлхэ байна. Ойрын ...-гэгээрэлэй системэдэ һуралсалай шэнэ жэл эхилхэнь. ... дашарамдуулан, партийна организацинууд коммунист бү... политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ тушаань шанга эрилтэ ... хаана һуралсахыень тодорхойлхо ёһотой. Тиихэдээ ... экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ... хүтэлбэри болгохо шухала.

... XXIV съездын документнүүдээр, парти болон прави... гадаадын ба дотоодын политикын асуудалнуудаар ажал... һонирходог болонхой. Тоосоото суглаанууд дээрэ ниитэ..., соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл согсологдо... дувда агитатор болон политинформаторнуудай, лек... хэлэшэдэй ябуулдаг ойлгууламжын хүдэлмэри һайжа... нүүд хараалагдаха байна. Тиихэдэ залуушуулые ком... хүмүүжүүлхэ, энэ хэрэгтэ комсомолой организацинуу... дээшэлүүлхэ тушаа тусгаар хөөрэлдөөнэй болохонь дам...

... эхин организацинуудай ажал ябуулгада, парти доторой ... КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд ехэ нүлөө ... съездын һүүлээр партийна хүдэлмэриин түхэл маяг, онол ... һайжаруулха талаар ехэ юумэн хэгдэнэ.

... хамта, зарим партийна организацинуудта партийна суг... болзор сахигданагүй, үйлэдбэри дээрэ, ниитын ажал... коммунистнууд түрүү үүргэсэ харуулнагүй, партийна жу... ушар үзэгдэнэ.

... Уставай эрилтэнүүдые бүхы коммунистнуудай нари... гэшэ партийна эхин организацинуудай дайшалхы ша... дээшэлүүлхэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно бшуу. Пар... зацинн хүдэлмэридэ коммунистнуудые эдэбхитэйгээр ... хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй.

... һунгалтын суглаанууд партийна эхин организацинуудай ... политическэ ехэ ушар хэрэг болоно, тэрээндэ һайнаар ... зэргэтэй. Эдэ суглаануудые эмхитэйгээр, үндэр хэмжээндэ ... түлэб тоосоото элидхэлэй удха шанарһаа дулдыдадаг ... партийна организациин эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэ... шэнжэлэн харуулһан, бии байһан һайн, муу зүйл... сэгнэлтэ үгэһэн тоосоото элидхэлнүүдые коммунистнууд ... зүбшэн хэлсэдэг, шанга шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэ... дэг байна. Партийна организацингаа хүтэлбэрилхы ... зүбшэн хэлсэхэдээ, коммунистнууд өөһэдынгөө ажа... зургаанай эрхэ байдалтай тааралдуулан, КПСС-эй XXIV ... шиидхэбэринүүдые, юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүр... тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалха ёһотой.

... һунгалтын суглаанууд дээрэ партийна организацинуудай ... органууд — бюро, секретарьнууд, тэдэнэй орлогшонор ... байна. Хүтэлбэрилхы органуудта һайн бэлэдхэлтэй, шада... олондо хүндэтэй коммунистнуудые һунгаха шухала.

... һунгалтын партийна суглаанууд хадаа манай түрэл ... партиин XXIV съездын хараалһан коммунис байгуулал... ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ коммунист... байһаниие элитээр гэршэлхэ байна.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

ФАБРИКЫН ТАБАН ЖЭЛ

БАЙГША ОНОЙ июлиин 29-дэ КПСС-эй Октябрьска райкомой бюрогой заседани боложо, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикын коллективэй угтуулан абаһан түсэб-уялганууд һайшаагдажа, эдэнэй үүсхэлые үргэнөөр дэмжэхыень районой промышленна, барилгын предприятинуудай партийна организацинуудта дурадхагдаһан байна.

Шэнэ табан жэлдэ нооһо угаагшадай өөһэдынь хараалһан түсэб — уялгань ямар бэ? Гол тоонуудынь дурдая:

1975 оной ноябриин 1 болотор угаагдаһан сэбэр нооһо гаргаха табан жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэхэ;

Проектээр хараалагдаһан предприятиин хүсые табан жэлэй туршада 22 процентээр дээшэлүүлхэ;

Табан жэлэй хугасаада ажалай бүтээсые 1970 онойхитой сасуулбал, 18,5 процентээр дээшэлхэ.

Фабрикын техническэ зэбсэгжэлгые һайжаруулха, үйлэдбэриин культура, эмхидхэлые дээшэлүүлхэ, ажалшадай ажалай болон ажаһуудалай эрхэ байдал улам һайжаруулха талаар олон хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэй, ороной арадай ажахые хүгжөөхэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа съездын баталан абаһан Директивэнүүдтэй танилсаад байхадаа, Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикын коллектив өөһэдынгөө үйлэдбэридэ бии байһан арга боломжонуудые, эрхэ нүхэсэлнүүдые дахин наринаар тооложо, нимэ ехэ уялгануудые абаһан байна.

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүд фабрикын коллективтэ ажалай шэнэ эршэ хүсэ нэмээгээ, ажалшадай эдэбхи үүсхэл улам ехээр хүгжөөһэн байна. Тиигэжэ тэдэнэр һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай гүйсэһэн жэлдэ үйлэдбэрее хүгжөөхэ талаар түйлаһан амжалтануудтаа, съездын урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүй дүршэлдэ түшэглэн, өөһэдынгөө хүсэ шадал, арга боломжонуудта найдан, XXIV съездын Директивэнүүдээр табигдаһан гүрэнэй түсэб, даабаринуудые болзорһоонь урид амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ, Москва, Ленинградайхидай үүсхэлээр орон соо дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсобо.

Городой залуу предприятинуудай нэгэн гэжэ тоологдодог нооһо угаадаг фабрикын коллективэй һүүлэй жэлнүүдтэ амжаһаниинь нилээд юм. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай жэлдэ түйлаһан амжалтануудайнгаа түлөө КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзуудай областной Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. 1969 оной декабрь һарада хараалагдаһан болзорһоонь хоёр жэл урид тус фабрика проектээр хараалагдаһан хүсэндөө хүрэжэ, хүдэлжэ байна. КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, һайн амжалтаар тэрэниие угтаһан. РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай тогтоолоор фабрикада үйлэдбэриин үндэр культуратай предприяти гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо һэн.

Эдэ баримтануудһаа хаража үзэхэдэ, фабрикын коллектив шэнэ табан жэлдэ ажалай шэнэ амжалта түйлаха баазатай гэхэ гү, али арга боломжотой, эрхэ нүхэсэлтэй болоһон байна.

Ороной арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тухай КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдтэй, дээрэһээ — РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин министерствын батлаһан фабрикын табан жэлэй түсэбтэй танилсаад байхадаа, фабрикын коллективтэ үгтэһэн табан жэлэй түсэбтэ угтуулан өөрын дээшэлүүлэгдэһэн түсэб-уялга абаха гэһэн хүдэлөөн эхилһэн юм.

Фабрикын партбюрогой дурадхалаар социалис мүрысөөндэ ходоо түрүү һуури эзэлдэг нүхэр А. С. Кудиновагай хүтэлбэрилдэг нооһо илгагшадай звено эгээн түрүүлэн өөһэдынгөө арга боломжонуудые хёрхоор хаража, һайса тооложо үзөөд, табан жэлэй даабари 4 жэл 4 һарын туршада дүүргэхэ гэһэн уялга абажа, фабрикынгаа коллективтэ хандаһан байна. Энэ үүсхэлыень нүхэр Р. М. Ревенскаягай хүтэлбэрилдэг нооһо угаагшадай комсомол-залуушуулай бригада халуунаар дэмжэхэ, табан жэлэйнгээ түсэб 4,5 жэлдэ дүүргэхээр шиидэбэ. Тиигэжэ түрүүшүүлэй үүсхэл фабрикын бүхы цех, участок, бригадануудаар дэмжэгдэжэ, дээрэ дурсагдаһан фабрикын түсэб-уялга табигдаһан, профсоюзна конференци дээрэ баталан абтаһан байна бшуу.

Энэ уялгань хэр дүүргэгдэжэ байна гээшэб? Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй найма һарын дүн хаража үзэхэдэ, түсэбһөө гадуур 852 тонно угаагдаһан сэбэр нооһо ороной бүд нэхэдэг предприятинуудта ябуулагданхай. Үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулбал, ажалай бүтээсэ 12,5 процентээр дээшэлээ. Жэлэй эхилһэнһээ хойшо продукци худалдаха даабари 102,8 процент дүүргэгдээ.

Ямар аргаар эдэ түрүүшын амжалтанууд түйлагдааб. Фабрика дээрэ техническэ дэбжэлтэ түйлахын, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Жэлэй эхилһэнһээ хойшо фабрикын бүхы 7 цех, 2 лаборатори, машинно-тоололгын бюро ажахын тоосоондо оруулагдаа юм. Энээнэй ашаар предприяти урдань гарзада ородог (орохооршье түсэблэгдэһэн предприяти юм) байһанаа байгша оной түрүүшын хахадта 433 мянган түхэриг олзо түсэбһөө гадуур абаа. Үйлэдбэрилэгдэһэн бүхы продукциинь үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа 700 мянган түхэригөөр хямдараа.

Үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, мастер, бригадирнуудай үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ тухай асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаад бэелүүлэгдэжэ байна.

Нооһо хатаадаг 5 хуушан машина шэнэ, бүтээсэ ехэтэй ЕВ-10 маркын машинаар һэлгэгдэө. Гадна нооһо хатааха 6-дахи шэнэ агрегат хабсаргагдажа, ашаглалгада үгтөө. Урлан нарижуулга, ухаалан зохёолгоор, үйлэдбэриин культура дээшэлүүлхэ ба ажалай эрхэ байдал һайжаруулха асуудалнуудаар, түүхэй эд хэрэглэлгые һайжаруулха, ажалай саг ашагтайгаар хэрэглэхэ асуудалаар конкурс-харалганууд соносхогдоод, мүнөө ябажа байна.

Нооһо илгадаг, угаажа хатаадаг цехүүдэй партийна организацинуудта коммунистнуудай суглаан боложо, үйлэдбэриин технологи наринаар сахижа, продукциин шанар дээшэлүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

«Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ, мүн үйлэдбэриие оньһожоруулһанай, автомадаар зэбсэгжэһэнэй ашаар хүнгэн промышленностиин предприятинуудые техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ» гэжэ 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо заагданхай.

— Энэ зорилго хүсэдөөр бэелүүлхын түлөө фабрикын партийна организаци оролдоно, саашадаашье оролдохо байна, — гэжэ партбюрогой секретарь Т. А. Рябова хөөрэнэ. «Мүрысөөн хадаа социалис, мүн коммунис байгуулалтын бүхы шатануудта олониитын зохёохы эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ, социалис коллективизмые эмхидхэн бүридүүлхэ хүсэтэ арга зэбсэг байһан, байһааршье. Тэрэ хадаа үйлэдбэрилгын хүсэ дэбжээхэ, үйлэдбэриин харилсаануудые нарижуулан һайжаруулха, ажалшадые хүмүүжүүлхэ, үйлэдбэриие хүтэлхэ хэрэгтэ тэдэниие хабаадуулха ашаг үрэ ехэтэй арга онол ходоһоо байһан юм. Социалис мүрысөөн олониитын дунда ажалай эдэбхи үүсхэл, зохёохы хэшээл бадаруулдаг, хэдэн миллион түрүүшүүлые, шэнэ юумэ үүсхэгшэдые, урлан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшодые хүмүүжүүлдэг юм» гэжэ «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Энээниие нооһо угаадаг фабрикын жэшээ дээрэ элитээр хаража болоно. Эндэ даабариһаа үлүү ехэ түсэб-уялгануудые зохёон табяад, амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһан Ивановска областиин бүд нэхэгшэдэй, хүдэлдэг хүнүүдэй тооё олошоруулангүй продукци ехээр гаргадаг болохын түлөө Щекинскэ химическэ комбинадай коллективэй, бүтээн гаргадаг продукциин шанар дээшэлүүлхын түлөө Саратовска областиин ажалшадай үнэтэ үүсхэлнүүд үргэнөөр дэмжэгдэнхэй.

Социалис мүрысөөнэй түхэл маяг фабрика дээрэ олон янза. «Эрхим бригада», «Мэргэжэлээрээ эрхим» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн үргэн далайсатай болонхой. Инмэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэд цехүүдэй Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэжэ, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдадаг юм.

Хүдэлмэришэдэй ажал, даажа байһан участогтаа мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ мастернуудай үүргэнь тон ехэ гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Тэдэнэй мэргэжэл шадабариһаа, хүсэл оролдолгоһоо гадна, ажалай эмхидхэл, тэрэнэй бүтээсэ, түсэб даабариин дүүргэлтэ, продукциин шанар ехэхэн дулдыдадаг шуу. Тиимэһээ тэдэнэй үүргэ харюусалгые дээшэлүүлхын тулада фабрикын дирекци, партийна бюро, профсоюзай фабком оролдодог, анхаралаа табидаг байна. Энэ зорилгоор фабрикада «Эрхим мастер» гэһэн нэрэ зэргэтэй болохын түлөө мүрысөөн мастернуудай дунда эмхидхэгдэнхэй.

Нооһо угаажа хатаадаг цехэй мастер Н. С. Поповагай халаан мүнөө үедэ мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябана. Тэдэнэр нооһо угааха хахад жэлэйнгээ түсэб 24 хоногоор урид дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 220 тонно сэбэр нооһо үгэһэн юм. Мүрысөө үүсхэгшэд А. С. Кудинова, Р. М. Ревенская гэгшэдэй, мүн А. И. Хасановагай, КПСС-эй гэшүүн А. А. Беляевагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд амжалта түйлана. Нооһо илгадаг цехтэ коммунистнууд А. П. Калашникова, А. Н. Тихонова, З. С. Толстихина болон бусад эрхим ажалаараа шалгарна.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэ, тэрээндэ коммунистнуудай түрүү үүргэ хангаха хэрэгтэ фабрикын түүхэй эд абадаг, нооһо илгадаг, нооһо угаажа хатаадаг цехүүдэй партийна организацинууд ехэ анхаралаа хандуулна. Мүрысөөнэй ябаса тухай асуудалнууд цехүүдэй коммунистнуудай суглаан, үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ, профсоюзай цехэй комитедтэ үе-үе болоод лэ харагдажа, зүбшэгдэжэ байдаг.

Тиимэшье байха ёһотой. КПСС-эй Центральна Комитедэй «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоол соо «Социалис мүрысөөндэ коммунистнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ, мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг һайжаруулхын тулада захиргаанай ажал ябуулгые хинаха эрхэеэ бүрин хүсэдөөр хэрэглэхэ, мүрысөө улам дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхын тулада олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриин бүхы арга методүүдые сүм хэрэглэхэ, социалис мүрысөө эмхидхэхэ, ударидаха хэрэгтэ профсоюзуудай үүргэ дээшэлүүлхын тулада союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд, партиин крайкомууд, обкомууд, горкомууд болон райкомууд оролдохо ёһотой гэжэ хэлэгдэнэ.

Энэ заабаринь партийна эхин организацинуудта сэхэ хабаатай.

Нооһо угаадаг фабрикын табан жэл муу бэшээр эхилээ гэхэдэ алдуу болохогүй.

Үйлэдбэридөө техническэ дэбжэлтэ түйлаһанай, хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, абаһан үндэр түсэб-уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхэ арга нооһо угаадаг фабрикада хүсэд бии гэжэ тэрэнэй коллективэй табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хэжэ байһан горитой алхамууд элитээр гэршэлнэ.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.

МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ ҮҮРГЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ мэргэжэлтэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ талаар юу хэжэ байһан тухайгаа «Эрдэм» колхозой партийна комитет КПСС-эй Сэлэнгын райкомой бюрогой заседани дээрэ тоособо.

Тус колхоздо дээдэ ба дунда эрдэмтэй 20 мэргэжэлтэд ажалладаг юм. Бултадаа партийна гэгээрэлэй семинар, кружогуудта һуралсажа, политическэ эрдэмээ, элдэб курсануудта ошожо, өөһэдынгөө мэргэжэл дээшэлүүлнэ.

Гэбэшье колхозой мэргэжэлтэдэй хүдэлмэри мүнөө үе сагай эрилтэдэ харюусанагүй. Партийна комитет тэдэнэй ажалые хүсэдөөр шалгана, нэнжэлнэгүй, тиигэжэ мэргэжэлтэдые ажахын участогуудаар хубаарилан табихадаа, алдуу гаргана. Энээн дээрэһээ боложо мэргэжэлтэд олоороо һэлгэгдэнэ.

Тэрэшэлэн даалгагдаһан ажалайнь түлөө мэргэжэлтэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй дунда ажалай болон гүрэнэй журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ колхозой партком ба правлени һулаар анхарна.

КПСС-эй райкомой бюро парткомой секретарь нүхэр Д. Цыдыповтэ, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Дамдиновта эдэ дутагдалнууд тушаань заажа, тэдэнээ усадхахын тулада зохихо хэмжээ абахыень уялгалба.

КПСС-эй РАЙКОМУУДТА

Хахад жэлэй ду… харагдаба

1971 оной түрүүшын хахадта аймагай колхозуудай ажахын-финансова ажал ябуулгын дүнгүүдые КПСС-эй Түнхэнэй райкомой бюро һаяхан хаража үзэбэ.

Аймагай колхозууд байгша оной түрүүшын хахадта мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй гэжэ шалталтаар элирүүлэгдэбэ. Ниитын малай тоо толгой олошоруулха асуудал колхозуудта хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ, эхэ мал олоороо һубайрна. Олон мал гарзалаа. Таряалан, сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, ниитын малда тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха тушаа шухала хэмжээнүүд абтанагүй. Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасын, мал ажалай ашаг шэмын бага дээрэһээ, ажалай гаргашын ехэ дээрэһээ продукциин өөрынь үнэ сэн ехэ байһаар. Аймагай ажахынуудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхын, алмалта арьбалалтын гурим наринаар сахихын, продукциин шанар дээшэлүүлхын түлөө һулаар тэмсэнэ.

Жэлэй эхилһэнһээ хойшо имагтал туранхай мал гүрэндэ худалдажа, аймагай колхозууд 34,5 мянган түхэриг олзоёо гээгээ. Тиихэдэ шанар муутай һү худалдажа, 71,4 мянган түхэриг дутуу абаһан байна. «Маяк», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудаар бухгалтерска тоо бүридхэл хангалтагүй табигданхай, ниитын зөөри үбэршэлхэ, үлүүсэ гаргашалха баримтанууд үзэгдэнэ.

[…] жээнүүдые абаха, социа[…] ганууддай дүүргэлтын т[…] сөө колхознигуудай […] нөөр дэлгэрүүлхэ эрил[…] райкомой бюро колхоз[…] ленинүүдтэ, партийна […] цинуудта табиба.

ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ШАЛГАХА

КПСС-эй Хяагтын райкомой бюро дээрэ «Ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинан шалгалта ямаараар эмхидхэгдэнэб» гэһэн асуудал һаяхан зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Хяагтын городской Соведэй сессиин, мүн гүйсэдхэхэ комитедэй заседаниин үзэмжэдэ зарим асуудалнууд һайса бэлдэгдэнгүй, гүнзэгыгөөр шудалагдангүй табигдана, эдэ асуудалнуудые бэлдэлгэдэ һунгагшад, депутадууд, депутатска комиссинууд һулаар хабаадуулагдана гэжэ партиин райкомой бюрогой абаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Абтаһан зарим шиидхэбэринүүд юрэнхы, хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудай хэзээ дүүргэгдэхэ болзор, тэрэнэй түлөө харюусаха тушаалтад заагданагүй, тиимэһээ шиидхэбэриин дүүргэлтые хинан шалгахань бэрхэтэй.

Гадна горсоведэй гүйсэдком городой промышленностиин, худалдаа наймаанай предприятинуудай, эмхи зургаануудай, һургуулинуудай хүдэлмэреэр бага һонирхоно, ажалшадһаа ороһон мэдүүлгэ гомдолоор, районно газетын шүүмжэлхы статьянуудаар саг доронь хэмжээ абанагүй. Городой предприяти, эмх[…] нуудай хүдэлмэри һай[…] тухай гүйсэдкомой га[…] хон шиидхэбэринүүд […] гүй үлэшэнэ.

Абаһан шиидхэбэри[…] дүүргэлтын түлөө эм[…] дэлмэри һайжаруулха, […] тэ олониитые, һунгаг[…] путадуудые, депутатска […] нуудые эдэбхитэйгээр […] ха гэжэ КПСС-эй райко[…] горсоведэй гүйсэдкомдо […] ба.

Ц. ШАНЮШ[…]

Шэнэ барилга дээрэһээ репортаж

ГАБШАГАЙ АЖАЛТАН

Һүүлэй үедэ республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо нилээд ехэ барилга хэгдэһэн байна. Үргэн салуу үйлсэнүүдые дахан, үндэр сагаан гэрнүүд олоор ербын бодонхой. Буряадай барилгын управлениин хүдэлмэришэд шэнэ табан жэл соо бүришье ехэ барилга хэхээр хараална. Одоол тиихэдэ Улаан-Үдэ хотомнай танигдахаар бэшэ болоод байхал даа.

Буряадай барилгын управлениин 3-дахи СМУ-гай барилгашад түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэхэ гэжэ яһала эрмэлзэнэ. Никифор Тимофеевич Степановай даадаг шулуушадай бригадада һаяхан ошогдобо. Эдэнэр мүнөө Соведүүдэй талмай дээрэ Совминэй байшанда залгалаа барижа байна.

Барилгашадай бишыхан будка соо ороходомнай, хоёр хүн чертеж дээрэ тонгойлдон, ехэл сүлөөгүй хөөрэлдэжэ байба.

Эдэнэр барилгын участогай мастер инженер хоёр.

Шулуушадай бригадир Никифор Тимофеевич Степанов эрхим шулуушан Степан Сергеевич Трифоновтэй бидэниие танилсуулба. Ажал хүдэлмэри тухайгаа тэрэ тобшохоноор хөөрэжэ оробо.

Степан Сергеевич Трифоновэй даадаг шулуушадай бригадын хүдэлмэришэд үнгэрһэн табан жэл соо яһала олон барилга хэһэн байна. 960 үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан Үдын урда бэедэ барижа, болзорһоонь урид ашаглалтада тушааһан юм. Бригадынь ажал үндэрөөр сэгнэгдээ. Степан Сергеевич Трифонов һаяшаг Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа бэлэй. Гүрэн түрынгөө дээдын хайра шагналда хүртэһэн шулуушан шэнэ табан жэл соо бүришье габшагайгаар хүдэлхэ гэжэ шиидэнхэй. Тиимэһээ ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, түргэнөөр барилга хэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Энэ һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлыень бригадынь гэшүүд халуунаар дэмжэжэ, эрхимээр лэ хүдэлхэ гэжэ оролдоно.

Шулуушан Степан Сергеевич Трифонов бригадирайнгаа баруун гарынь болодог. Тэрэ чертеж бэрхээр ойлгодог, барилгашье хэхэдээ шуумар даа. Шулуушанай 5-дахи разрядтай юм. Ажалаа эмхидхэхэ хэрэгтэ бригадиртаа тэрэ яһала туһалалсадаг. Бригададань аяар хорин зургаан хүн хүдэлнэ. Эдэниие нэгэ хүн шэнги эбтэй эетэйгээр хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Тэрэгүйгөөр халаан бүриингөө даабари дүүргэхэнь бэрхэтэй болодог. Барилгашадшье энээниие ойлгодог даа. Тиимэһээ хамаг хүсэ шадалаа ажал хэрэгтээ зорюулха гэжэ эрмэлзэнэ. Энэ бригадын зургаан шулуушад табадахи разрядтай, долоониинь дүрбэдэхи, бэшэниинь гурбадахи разрядтайнууд. Иимэ үндэр мэргэжэлтэй шулуушад халаанайнгаа даабари хододоо 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ шадана.

— Совминэй залгалаа байшан архитектурынгаа талаар тон орёо. Түмэр-бетон шудхалаа ехээр хэгдэнэ. Зунай үедэ хоёр халаан соо хүдэлөө һэмди. Жэлэй дүүрэтэр энэ барилгаяа дүүргэжэ, штукатурщигуудта тушааха хүсэлэнтэйбди, — гэжэ Никифор Тимофеевич Степанов хөөрэнэ.

Тэрээнтэй хамта барилгын талмай дээгүүр ябахада, булта барилгашад ехэл оролдосотойгоор ажаллажа байнад. Шулуушан эхэнэр Валентина Зиновьевна Трифонова эршэмтэйгээр ажаллана. Түмэр хүрзөөр цементын холисо тараажа, хирпиисэнүүдые бэе бэе[…] табина. Валентина Зиновьевна арбаад […] гада хүдэлжэ, яһала дүршэлтэй бол[…]

— Валя бэрхэ шулуушан даа. Эр[…] гэшье дутадаггүй. Халаан соогоо хоёр[…] хана бариха даабаряа гурбан кубометр[…] эрэшүүлтэй тэнсэһэн лэ байдаг. Эхэ[…] орохогүйн тула шулуушаднай баһал […] даа, — гэжэ бригадир Никифор Тим[…] рэнэ.

Энэ залгалаадаа зэргэлүүлэн, наян […] ритай столовын байшан бариха юм […] бүхы барилгаяа жэлэй һүүл багта […] хараална. Дундаа мүрысэн, габшагай[…] хүдэлжэ байһан барилгашад үгэдөө х[…] ха.

— Шэнэ табан жэл соо хэхэ юум[…] Энэ залгалаа барижа дүүргээд, […] райондо 120 булын орохо гэрэй тор[…] бди, — гэжэ Никифор Тимофеевич […] ажалайнгаа хараа түсэб тухай хөөр[…]

— Эдэнэр Октябриин хубисхалай 54-[…] лэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтаха […] гоор шэнэ уялгануудые абаһан. […] оной арбан һарынгаа даабари табан[…] урид дүүргэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэл[…] дэлжэ байна. Коммунис ажалай нэрэ з[…] тэһэн энэ бригадын шулуушад ба[…] даабаряа дүүргэжэ шадахал байха[…] энэ бригадые Ажалай Улаан Тугай ор[…] кифор Тимофеевич Степанов хүтэлб[…]

К. ЖАМ[…]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): шулуушан […] Трифонов бригадир Н. Т. Степанов[…] тёж хаража байна. Эрхим шулуушан […] нова хана бодхоно.

С. БАЛДУЕВА[…]

Булаг гэжэ газарта ажахын 103 бүрүү, хашарагууд бэлшээн шахаргадажа байдаг юм. Эдэниие малшад Евстифей Данилович Сазонов, Ехельян Тимофеевич Гребенщиков адуулжа байдаг. Улаан-Үдын мяхан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үхэршэд сүүдхын туршада хаража байһан малайнгаа шэгнүүрые килограммаар үлүүтэйгээр нэмэжэ байна. Эндэхи бүрүү, хашарагууд мүнөө үедэ 300 гарам килограмм татана. Малшад тушааха үедөө хашарагуудайнгаа түс бүриин шэгнүүрые 350 килограмм болгохо зорилготой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Д. Сазонов.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фото.

ССР Союзай тогтоогдоһоор 50 жэлэй ойе угтуулан

РОССИН ЭГЭШЭ, ДҮҮ РЕСПУБЛИКАНУУДТА

АРАД ЗОНОЙ ХЭРЭГЛЭМЖЫН ЭД БАРААН ЭЛБЭГЖЭНЭ

САРАНСК. Мордвагай предприятинууд жэлэй эхинһээ хойшо нэгэ миллион түхэригэй сэнтэй арад зоной хэрэглэмжын эд бараа түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилбэ. Арад зоной дунда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг эд бараа ехээр үйлэдбэрилэн гаргахын тула олохон томонууд завод болон фабрикануудта тусхай цех, участогуудые эмхидхэһэн байна.

Жэшээлхэдэ, байгша оной эхиндэ Саранскын кабельна завод худалдаа наймаанай предприятинуудтай хамта үргэн хэрэглэмжын эд бараа гаргадаг цехэйнгээ ассортиментые хаража үзөөд, зарим тэды хубилалтануудые хэһэнэйнгээ удаа, мүнөө хорёод янзын шэнэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилнэ. Тэдэнэйнь дунда һархяаг түүхэдэ угаа таарамжатай корзинанууд, огород уһалха элдэб хэмжээнэй амһартанууд, хүдөө нютагуудта хэрэгтэй кабельнууд бии.

«Электровыпрямитель» гэжэ завод полупроводнигууд дээрэ хэгдэһэн үнгэтэ телевизорнуудай стабилизатор гаргажа эхилээ. Резинын завод сэсэрлиг тариха дуратайшуулда шухала хэрэгтэй уһа сасаха шлангуудые хэжэ, наймаанай эмхинүүдтэ үгэнэ.

Байгша он соо Мордвагай предприятинууд үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо арадай хэрэглэмжын эд бараа 25 процент ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха юм.

М. ХВАСТУНОВ.

ХОТЫН ГЭРНҮҮДҺЭЭ ДУТУУГҮЙЛ

НАЛЬЧИК. Һаядаа Кабардино-Балкариин «Степной» гэжэ совхоздо 1500 хүнэй ажаһууха жэшээтэ-туршалгын һууриин бодохонь. Энэ һууринай гэрнүүд хотын түхэлтэй байха. Досоонь водопровод, канализаци, гэр дулаасуулха уурал, газ гэхэ мэтэ оруулагдаха юм. Һууринда худалдаа наймаанай, захиргаанай болон соёл гэгээрэлэй түбүүд түбхинэхэ. Ехэшье, гоёшье гол талмайтайнь зэргэлээд хэмэл нууртай, спортивна талмай, түхеэрэлгэнүүдтэй үргэн сэсэрлиг оршохо юм.

Э. МАЛЬБАХОВ.

АРХЕОЛОГУУДАЙ ҺОНИРХОЛТОЙ ОЛЗО

ПЕТРОЗАВОДСК. Выг гэжэ мүрэнэй адагаар ябаһанаа СССР-эй Наукануудай академиин Карелиин филиалай хэлэ, литература болон түүхын институдай Беломорско-Онежскэ экспедициин нэгэ бүлэг Петрозаводск бусажа ерэбэ. Түүхын эрдэмэй кандидат Юрий Савватеевэй хүтэлбэри доро энэ бүлэг эртэ урда сагай хүүрнүүдые малтаа юм. Һара үлүүтэй саг соо хүүрнүүдэй шулуун ханые сэбэрлээд байхадань, тэндэһээнь ажалай зэр зэмсэг, шабар амһартын бутархай, годлиин сахюураар хэгдэһэн зэбэ гэхэ мэтэ зүйлнүүд олдоо.

Эгээл һонирхолтой олзонь гэхэдэ, янтаряар хэгдэһэн гоёолто һубһанууд байшаба. Олдоһон таби гаран янтарь зүйлнүүдынь Балтиин далайн эрьедэхи нютагуудта хэгдэһэн гэжэ яаха аргагүй тухайлхаар. Эрдэмтэд янтаряар хэгдэһэн иимэ олон хэрэгсэлнүүдые Карелиин газар дайдаһаа урдань хэзээшье олодоггүй бэлэй.

Олоһон янтарь хэрэгсэлнүүдынь үшөө дүрбэ мянган жэлэй саана эндэхи хүн зон Балтика шадарай нютагуудтай саг үргэлжын холбоотой байгаа гэһэн тобшолол Карелиин эрдэмтэдэй хэхэ үндэһэн боложо үгэнэ. Андалдаа наймаанай ашаар лэ Балтикын янтарь Сагаан далайн эрье хүрэһэниинь арсашагүй.

В. ДАНИЛОВ.

АМЕРИКЭ ВЫСТАВ[…] ЭЛЬГЭЭГДЭҺЭН ДОМБОНУУД

МАХАЧКАЛА. Балхар[…] Дагестанай аулай эхэ[…] шуулай шабараар […] янзын домбо, амһартану[…] союзна болон уласх[…] выставкэнүүдтэ дээды[…] хүртэдэг юм. Хэдэн […] Бельгиин Остенд хотоһо[…] выставкэ дээрэ энэдэ[…] нүүдэй сүлөөтэй сагтаа х[…] дэб амитадай шабар […] «Гран-При» гэжэ дээды[…] хүртэхэдэ, Балхар гэжэ а[…] гайхалаа бараагүй бэлэй.

Тэрэ гэһээр Балхарай[…] урашуулай бүтээһэн […] могой маягтай амитад […] Европын олохон лэ […] «аяншалһан» байна.

Балхарта бүтээгдэһэн […] скульптуранууд мэнэ һаа[…] лые зорин замда гараба. […] Америкын Холбоото Шта[…] эмхидхэгдэхэ «СССР-эй а[…] дай уран бүтээлнүүд» […] выставкэдэ табигдаха юм.

М. […]

ЗАЛУУ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ КОНФЕРЕНЦИИЕ УГТУУЛАН

ҮРГЭН ХАРГЫ ДУУДАНА

Үе саг нэгэ газартаа байнагүй... ...н шэнгил hанагданал даа. ...лай Дамдиновтай хамта Үдын ...бэеhээ «Буряад үнэн» газе...удэ түрүүшынхеэ татахаяа ...бэлэйбди. Зүрхэ сэдьхэлэй... худалхэшье гээшэнь аргагүй, ...эн дэбтэр соогоо бэшэhэн ...эн шүлэгүүдээ гарайнгаа ...рэшэтэр адханхайбди. Редак...рэй газаа ерэхэдээ, Нико... Дамдинов телогрейкынгээ эн...иэ, хуушаншаг хэрмэн ...айгаа толгойhоо хуулаба.

...анай саашанхи хуби заяае ...хэ нангин газарта хүрэжэ ...байгаабди. Тиихэдэ эльгэ ...мнай. хүсэл бодолдомнай ...шье хирэ тооhон үгы hэн. ...е үедэ Буряадай Уран зо...дой холбоон «Буряад үнэ... редакциин нэгэ таhагыень ... байгаа. Бидэ үүдыень та...робобди...

Николай Дамдинов бидэ хоёр ...дай залуу уран зохёолшодой ... конференцидэ эгээ түрүүшынхеэ хабаадабабди.

...лушуулай иимэ хуралдаа... болбол Буряад литературын ...үсые элирүүлэн гаргаха ...ар нилээд ехэ үүргэ дүүргэ... байха юм.

...ай hүүлдэ литературада ...он залуушуул бултадаа иимэ ...нууд дээрэ бэшэhэн зохёол... зүбшэн хэлсүүлжэ, аха... зохёолшодой үгыень шагнажа, ... адаглажа, олониитын ...өөрыгөө шэнжэлүүлжэ, саар... дээрэ нэрэтэй болоhон байха

... үедэ буряад литературада ...эршэтэй долгин уhанай үер ...эрьеыень хамхалан, урас... түргэдхэн ерээ hэн.

...рдаве, Цырен-Базар Бадмаев, ...-Рыгзен Намжилов. Дамба ...раев, Гунга Чимитов, Арса... Жамбалон, Цыден-Жап Жим... Барадий Мунгонов, Даша... Батожабай, Алексей Ба... болон бусадгүйгөөр мүнөө хэн ... литературые дурдаха бай...

...эд эдэнэрнай түрүүн тон за...нууд, нэгэниинынье альган ...энэ гэхэ номгүй hэн. Буряа... залуу уран зохёолшодой тү... конференциин болохо баг...-Рабдан Батожабай «Даг...алдуу» гэжэ нэгэ акттай түрүүшынгээ зужэг Уран зохёолой ...ондо асараад, айхабтар шуу... зүбшэн хэлсэлгэ үнгэрөө Дамба Жалсараев — мүр дээ...гар мушэдтэй сэрэгэй хүн. ...» гэжэ түрүүшынгээ шү...од хэлэн дээрэ хэблүүлээд ...а. Сэрэгэй албанhаа табигда... Арсалан Жамбалон поездhоо буухаар, радиокомитедэй гэртэ сэхэ ерэжэ, хармаанhаа бамбагар тетрадь гаргажа, микрофондо уншаа. Барадий Мунгонов шүлэгөөр бэшэhэн «Ангуушан» гэжэ поэмын хэhэг альманахта хэблүүлээд байгаа. Тиихэдэ тэрэ хожомоо рассказ, повесть, роман бэшэдэг болохоё зүүдэлээшье үды hэн хаш.

Зүгөөр эдэ нүхэднай бултадаа үргэн ехэ ажабайдалай олон ондоо булангуудhаа ерэжэ, дабтагдашагүй дүй дүршэл, омог залуугай халуун ольhо, эршэ, урма зориг асараа.

Эдэнэртэ гансал саарhан дээрэ бодоhон бодолоо гаргаха шадабари, мэргэжэл лэ дутадаг hэн. Теэд ахамад Хоца Намсараев түрүүтэй манай мэдээжэ уран зохёолшод залуу нүхэдэйнгөө бүтээлнүүдые хүндэтэй дээрэ угтажа, алдуу эндүүнүүдыень ойлгуулжа, hайн hайханиие юрөөжэ, саашанхи үргэн замдань гаргаа hэн.

Иигэжэ шэнэ долгин манай литературада нэмээ бэлэй.

Мүнөө иимэ шэнэ долгин үдэр, жэл бүхэндэ нэмэжэ байна. Һаядаа Буряадай залуу уран зохёолшодой долоодохи суглаан болохонь.

Энэ суглаамнай манай литературада юу, ямар шэнэ нэрэ, шэглэл, hонин hорьмоhо асархань бэ?

Һүүлэй үедэ Буряад литературада залуу уран зохёолшодой, мүн баhа наhаараа даншье залуу бэшэ зоной хэдэн олон рассказуудай, повестьнуудай, романуудай номууд гаранхай. Урдань олонхи эхилэн бэшэгшэд Уран зохёолой холбоондо бэлэн хэблэгдэhэн номуудые бэшэ, харин гараар бэшэhэн дэбтэрнүүдые асардаг байгаа. Энэ талаар тон ехэ амжалта туйлагдаа гээшэ. Гадна залуу бэшэгшэднай мүнөө ганса Улаан-Үдэдэ гараhан бэшэ, Москвада болон бусад городуудта хэблүүлэгдэhэн номуудаа асараад, урдашни стол дээрэ «пас» гэтэр хаядаг болонхой.

Зүгөөр залуу уран зохёолшодой эдэ номууд «Байгал» журналай, газетэнүүдэй хуудаhанууд дээрэ бага шүүмжэлэлдэ ороно. Зарим нэгэнэй номууд хэдэн жэлэй туршада оройдоошье зүбшэн хэлсэлгэдэ ороогүй байха юм. Манай шүүмжэлэгшэд болон уран зохёолшод энэ харюусалгата хэрэгтэ анхаралаа хүсэд хандуулнагүй.

Улаан-Үдэ хотодомнай хэлэ бэшэгэй талаар айхабтар эрдэмтэд олон бии. Тэдэнэрэй эхэнхинь уран зохёолдо хабаатай гү, али томонууд уран зохёолшодой өөhэдынь номууд дээрэ диссертацинуудаа хамгаалhан байха юм. Теэд мүнөө болоод байхада, эдэнэрэймнай зарнманай дуун оройдоо ахир, хонгёо бэшэ болошоо.

Хэрбээ эдэ шүүмжэлэгшэдэй уран зохёол шэнжэлhэн дүй дүршэлөө хэрэглэжэ, залуу уран зохёолшодой номуудые шүүмжэлэн үзөө hаань, бултанда ямар туhатай байха байгаа гээшэб?

Һаяхан Уран зохёолой холбоондо болоhон суглаан дээрэ залуушуулай зохёолнууд тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо. Эндэ хэдэн олон ойлгогдоогүй зүйлнүүд гаража ерээ. Ямар хүниие залуу «уран зохёолшо» гэхэ болонобибди гэhэн асуудалаар эгээ ехэ арсалдаан болоо. Һүүлэй үедэ прозын талаар Шираб-Сэнгэ Бадлуевай «Хүнэй шарай» гэжэ роман, Бадма Шойдоковой «Дархан соло», Даша-Дэмбэрэл Дугаровай «Хара булган», Доржи Эрдынеевэй «Энэ наhан», Ким Ильинэй «Хожомдоhон бэшэг», Ким Цыденовэй «Бусахал даа хабар», Сергей Цырендоржиевай «Хүлгөөтэ hүни» гэжэ повестьнууд, Даша-Дабаа Мункуевай «Бүргэд», Гарма-Доди Дамбаевай «Харгы дээрэ», Цырен-Дондог Хамаевай «Һайхан сэдьхэл», Балдан Ябжановай «Майтагсаан» болон бусад рассказуудай номууд хэблэлhээ гараhан байна.

Эдэ номууд удхынгаа болоод уран hайханайнгаа талаар нэгэ тэгшэ бэшэ юм.

Гадна үдэр бүри шахуу Буряадай радиокомитедэй уран зохёолой редакцида, «Байгал» журналда, «Буряад үнэн» газетын редакцида шэнэ шэнэ авторнуудай шэнэ шэнэ рассказууд, повестьнууд, үнгэрхэдөө романуудшье орожо байдаг.

Энэ үбэл Бато-Доржо Содномов гэжэ оройдоо түрүүн дуулдаагүй автор намда «Одоома» гэжэ томо пүсхэгэр роман асаржа, урдамни табяа. Өөрөө Хэжэнгэ нютагай, hаяхан хори наhа гаража ябаhан хүбүүн байба. Энэмнай Томск городой политехническэ институдай физикын факультет эрхимээр дүүргээд, тэндээ аспирантурада үлэ гэжэ дурадхуулhан хүн. Анхандаа арбадахи класс алтан медальтайгаар дүүргэhэн.

Роман соонь манай үе сагай залуу хүнэй hанал бодол, хүсэл зориг, эрмэлзэл харуулагдана. Энэ залуу хүнэймнай эрмэлзэл зориг гушаад, дүшөөд оной залуу хүнүүдэй эрмэлзэл зоригhоо hураггүй ондоо, үргэн, орёо болоно. Залуу автор роман соогоо физикын талаар аспирант хүбүүнэй образ зураглана. Энэ хүнэй hонирхохогүй зүйл гээшэ дэлхэй дээрэ оройдоо үгы гэжэ роман сооhоо мэдэрнэ-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

ХҮН зониие соёлой талаар хангалга гээшэ мүнөө үедэ айхабтар ехэ удха шанартай. Соёлой гуламтанууд энэ хэрэгтэ бухы хүсэ шадалаа элсуулнэ.

Кабанскын аймагай Клюевскэ леспромхозой библиотекэ тухай магтаалай үгэнүүдые дуулахат. Эндэ 5 мянга гаран ном бии. Библиотекые даагша Татьяна Лукьянова ажал хүдэлмэрез hайнаар эмхидхэжэ, нилээд олон уншагшадтай болонхой. Эндэ уншагшадай конференци үнгэргэгдэжэ байдаг.

Библиотекэ соо ороходо — hаруул, дулаан. Ханаарнь уряа лозунгнууд олоор улгөөтэй. Номуудай список бэшэгдэhэн зузаан дэбтэр соо дуратай автораа оложо болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекэ соо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Арадай хинагшадай тоосоон

Арадай хинагшадай бүлэг, постнуудай тоосоото суглаанай болохо саг дүтэлжэ байна. Ажалшадай коллективүүдэй конференци, суглаан дээрэ сентябрь—декабрь hарануудай туршада тус асуудал харагдажа үзэгдэхэ юм.

Олониитын зүгhөө саг үргэлжэ хиналта, шалгалтын хүдэлмэри хэжэ, дурадхалнуудыень ажабайдалда үргэнөөр нэбтэрүүлжэ байха тухай парти, правительствамнай ходо заадаг. Эгээл тиимэhээ арадай хиналтын органууд урдаа шанга эрилтэ табижа, оролдосотой hайнаар хүдэлхэ зэргэтэй болоно. Нэн түрүүн колхоз, совхозуудай, предприяти болон эмхи зургаануудай арадай хиналтын комитет, бүлэг, постнуудай эдэбхи үүсхэлые, хүдэлмэриие улам нарижуулан hайжаруулалтай. Мүнөө үедэ республика доторнай 3670 бүлэг, постнууд тоологдоно. Тэндэ хамта 26 мянган арадай хинагшад хабаадана.

Арадай хиналтын бүлэг, постнуудай хүтэлбэрилэгшэд, түрүүлэгшэнэр тоосоото кампаниин үедэ хэhэн хүдэлмэри тушаагаа элидхээд hалаха бэшэ, арадай хинагша бүхэн абаhан уялгынгаа дүүргэлтэ, хэhэн хүдэлмэриингөө үрэ тухай тоосохо юм.

Тоосоото суглаан ехэхэн удха шанартай. Юуб гэхэдэ, байhан дутуу дунданууд бүрин элирүүлжэ, шэнэ түсэбүүдые урдаа табижа дүүргэхэ хэрэгтэнь, эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэри hайжаруулгадань сэгнэшэгүй туhатай байха болоно.

Урда тээхи тоосоото суглаанай үедэ гаргаhан алдуу эндүүгээ дахяад дабтажа болохогүй. Зарим нэгэн предприяти болон эмхи зургаануудта тоосоото суглаан ёhо тэдысэ үнгэргэгдэhэн, олохон бүлэг, постнууд хэhэн хүдэлмэри тушаагаа тоосоошьегүй, миил шэнэ гэшүүдые hунгаад лэ дүүрэhэн байха юм.

Энээн дээрэhээ зарим бүлэг, постнууд эдэбхи үүсхэлээ дээшэлүүлээгүй, шэнэ hунгагдаhан гэшүүдэй харюусалгань доошолhон байна.

Үнгэрhэн үе саг соо хангалтагүй муугаар хүдэлhэн бүлэг, постнуудые эндэ сэхэ дурсан нэрлэхэдэ болоно. Нэн түрүүн Улаан-Үдэ городой ниитын эдеэ хоол бэлдэдэг предприятинуудай, Захааминай, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй аймагуудай, худалдаа наймаанай министерствын, СМУ болон бусад олон эмхи зургаануудай бүлэг, постнууд муугаар хүдэлөө, үзэгдэhэн горитойхон дутуу дунданууудай хажуугаар миин гарадаг, хэмжээ абадаггүй, партийна, советскэ органуудта дуулгадаггүй байhан.

Болохоёо байгаа тоосоото суглаан дээрэ партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй, парти, правительствын Директивэнүүдэй дүүргэлтын ябаса арадай хинагшадай зүгhөө хэр шалгагдадаг, үзэгдэhэн дутагдалнуудые саг соонь усадхажа, партийна, советскэ болон ажахын органуудта али зэргэ туhаламжа үзүүлдэг тухайнь тодорхой hонороор хэлэгдэхээр хүлеэгдэнэ.

Эмхитэй hайнаар хүдэлдэг, баян дүй дүршэл тухайгаа Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын, «Теплоприбор», «Электромашина» заводуудай, Түнхэнэй аймагай «Маяк», «Сибиряк» колхозуудай, Улаан-Үдын нефтебазын болон бусад олон эмхи зургаануудай арадай хинагшадай бүлэг, постнуудта хөөрэхэ, hонирхуулха юумэн байхал даа. Эдэнэр партийна организацинуудта, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ шухала удха шанартай асуудал шиидхэлгэдэнь үргэлжэ туhаламжа үзүүлдэг, гэмтэ ябадал гаргагшадые олоной урда элишэлдэг, ажалай журам али болохоор бэхижүүлхые оролдодог байна. Эгээл эндэhээ уламжалан, арадай бүлэгүүдэй туhаламжын хүсөөр дурсадагша коллективүүдтэ хэдэн арбаад тонно цемент, шулуу нүүрhэн, хэдэн мянган түхэригэй эд хэрэгсэл арьбалагдаhан байна. Арадай хинагшад ажал хүдэлмэридөө бодото жэшээ харуулдаг, үйлэдбэриин түрүүшүүл байдаг.

Бүлэг, постнуудые дүй дүршэлтэй, урагшаа эрмэлзэhэн, ажалдаа түрүү хүнүүдэй хүтэлбэрилдэгынь hайшаамаар. Нэрлэн тоолохо болоо hаа, Д. В. Талавирко, К. Н. Московченко, Л. М. Улепова, Ю. П. Седов, С. А. Денисов, Н. К. Спиридонов, А. В. Протасов болон бусад үгтэhэн партийна даабари хурга нугадгүй дүүргэдэг.

Энэ болохоёо байhан кампанида хүдөө ажахын ажалшад, предприятинуудай хүдэлмэришэд бүлэг, постнуудай түрүүлэгшээр дүршэл ехэтэй, үүсхэл оролдолго гаргадаг хүнүүдые hунгаха аабза гэжэ хүлеэгдэнэ. Урдахи тоосоото суглаан дээрэ тушаал эзэлhэн, өөhэдөө шалгалта доро байха зон hунгагдаhан байна. Үнгэржэ ерэхэдээ ямаршье дүршэлгүй, урагшаа эрмэлзэлгүй хүнүүдэй дэбжүүлэгдэhэниинь халагламаар hэн.

Тоосоото суглаан хоёр шатада үнгэрхэ. Түрүүшээр бүлэг, постнуудай гэшүүд цех, бригада, отделенинуудэйнгээ урда тоосохо зэргэтэй юм. Удаань шэнэ бүлэг, постнууд бии болгогдохо. Ехэ ехэ предприяти, колхоз, совхозууд конференцидэ өөhэдынгөө түлөөлэгшэдые эльгээхэ. Тиигээд тус конференци дээрэ урда hунгагдаhан арадай хинагшад тоосоод, hүүлээрнь шэнэ арадай хинагшад hунгагдаха юм.

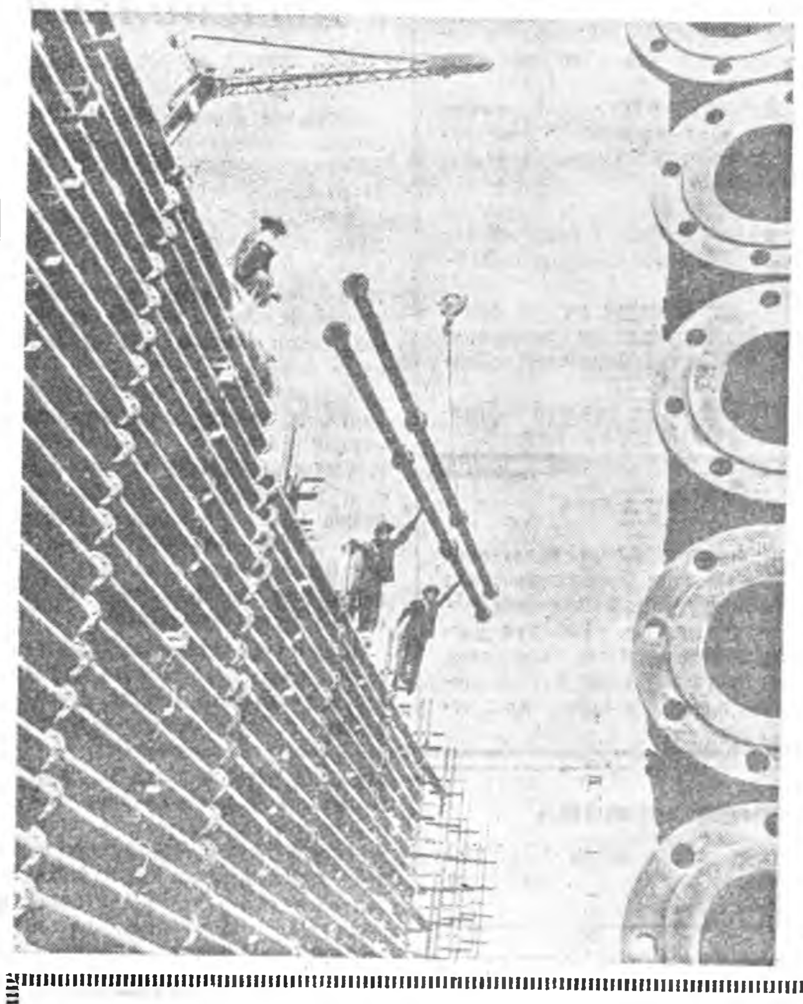
Тоосоото суглаанай урда тээ партийна организацинууд, аймагай арадай хиналтын комитедүүд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха, дүй дүршэлыень саашадань яажа баяжуулха тухай асуудал тусгаар хаража үзэхэ ёhотой гэжэ hанагдана. Арадай хиналтын бүлэг, постнууд цех, участок, бригада, фермэ, отара бүхэндэ эмхидхэгдэхэ ёhотой. Үсөөн гэшүүдтэй бүлэг, постнуудые олошоруулха шухала. Ажалшадай депутадуудай сельскэ Соведүүдэй дэргэдэ бүлэг, пост дахин бии болгохо хэрэгтэй гэжэ hанагдана. Үйлэдбэриин нэгэшье участок арадай хинагшын нюдэнhөө зайсаха ёhогүй.

Арадай хинагшадай хүдэлмэриие hайжаруулха гээшэ партийна организацинуудай зайлашагүй шухала зорилгонь болоно. Эгээл тиимэhээ партийна организацинууд коллективүүдэй суглаае эмхитэйгээр, үндэр хэмжээндэ үнгэргэхые оролдохо уялгатай. Бүлэгэй түрүүлэгшээр, постын хүтэлбэрилэгшэдөөр коллектив соогоо хүндэтэй хүнүүдые дэбжүүлхые оролдохо болоно. Тоосоото суглаан дээрэ предприяти, колхоз, совхоз болон эмхи зургаануудай бүлэг, постнуудай арадай хинагшад саг үргэлжэ шалгалта хэжэ, ажалай журам нарин нягтаар сахюулдаг болохо тухай хөөрэлдөөнэй гараха байhандань дамжаггүй. Олон жэлэй туршада арадай хинагшадай бүлэг, постнууд яhала баян дүй дүршэлтэй болонхой. Туйлаhан амжалтаараа багахашье hанаагаа амарха ёhогүйбди. Болохоёо байhан ажалшадай суглаан, конференци дээрэ туhатай шэнэ дурадхал hанамжанууд, шүүмжэлхы удхатай үгэнүүд заабол оруулагдаха, хэлэгдэхэ байха.

Партийна организацинууд, аймагай арадай хиналтын комитедүүд тоосоото суглаанай үнгэрhэнэй hүүлээр шэнэ hунгагдаhан бүлэгэй түрүүлэгшэ, постын хүтэлбэрилэгшэдтэ туhалха түсэбөө табихадань, ажалаа эмхидхэхэдэнь анхарха, шалгаха ёhотой.

Гадна ажахын хүтэлбэрилэгшэд арадай хинагшадта али болохоор нүлөөлхэ, дутуу дунданууды саг дарыдань усадхаха хэрэгтэнь туhалха ёhотой.

А. СТРЕКАЛОВСКИЙ,
Буряадай арадай хиналтын комитедэй инспектор.

БОЛГАРИ. Кальцинированнэ содын завод Девневскэ голдо ...дажа байна. Советскэ Союзай, Венгриин, ГДР-эй, ЧССР-эй ...тэд болгар хани нүхэдтөө туhална. Энэ хадаа Европодо ...үхалэй эгээн лэ томо ехэ предприятинуудай нэгэн болохо ... Тэрэ жэлэй туршада 1200 мянган тонно содо үйлэдбэрилэн ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой барилгын участогуудай нэгэндэ.

БТА—ТАСС-ай фото.

Республикын засагай дээдын зургаануудта

АБАҺАН ТОГТООЛОО ЗААТАГҮЙ БЭЕЛҮҮЛХЭ

«Гэмтэ ябадал гаргагшадтай ...эл шангадхаха тухай» КПСС-... ЦК-гай, СССР-эй Министрнүү... Соведэй 1966 оной июлиин ...-най тогтоолой Прибайкалиин ...гта хэр зэргэ дүүргэгдэжэ ...ан тухай асуудал Буряадай ...ССР-эй Министрнүүдэй Совет ...ан хаража үзэбэ.

Тус тогтоол Прибайкалиин ...гта тон хангалтагүйгөөр бэе...гдэнэ гэжэ Республикын Министрнүүдэй Совет зааба. ... ябадал гаргагшадай, хуули ...шадтай тэмсэл тон hу... хэгдэнэ. Тиигэжэ hүүлэй ...Прибайкалиин аймагта ...тэ ябадал гаргалга үсөөрхын ...до олошорhон байна.

Гэмтэ ябадал гаргалгын ... шалтагаануудай нэгэн ...архиhаа гэжэ Министрнүүдэй ...ай шалгалта элирүүлhэн ба ... тухай Прибайкалиин аймагай партийна, советскэ органууд...та заагдаhан байгаа. Теэд ...тэлбэрилэгшэдынь энээндэ ан...ра ехэ хандуулаагүй. Гадна ...уулинуудай багшанарай коллективүүд, предприятинууд болон ... совхозуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд залуу ...ниие, илангаяа хуулиин наhа гүйсөөгүй хүбүүд, басагадые, коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ халиргайгаар хандаhан байна. Хуулиин наhа гүйсөөдүйшүүлэй хэрэг эрхилдэг аймгүйсэдкомой комисси муугаар хүдэлөө. Харин аймгүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таhаг гэмтэ ябадал гаргалгые уридшалан hэргылхэ хүдэлмэридэ мууса хандаhан байна. Ажалшадай депутадуудай Ильинскэ, Турунтаевска, Итанцын сельскэ Соведүүдэй харьяата газарай hуурин тосхонуудай хүн зоной дунда хуули ёhонуудые сахиха талаар ойлгуулламжын хүдэлмэри илангаяа муугаар ябуулагдадаг байна.

Ойрын сагта бии байhан бүхы дутуу дунданууда усадхажа, гэмтэ ябадал гаргалгые, хуули ёhо алдалгые үсөөн болгохо талаар эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриие hайжаруулха, милициин, юстицын, прокуратурын органуудта, арадай дружиннигуудта эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг, ажал хүдэлмэриинь хинан шалгадаг болгохыень Прибайкалиин аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитет (түрүүлэгшэнь П. В. Бахаев) уялгалагдаа.

Толилогдоогүй бэшэгэй мүрөөр

Хэмжээн абтаа

Улаан-Үдын Октябрьска районой Жердевэй үйлсэдэ 80 ...тиратай нэгэ шэнэ гэр байгша оной февраль hара соо ашаг...а оруулагдажа, байра абаhан хүн зон хүхюутэйгээр ... hэн Теэд удаан саг соо хүхюутэй, зугаатай байгаагүй. ...ынь юуб гэхэдэ, олохон квартирануудай батарейнүүд тэ..., электро-гэрэлэйнь унтарха ябадал олон болоо. Дээдэ ху...ынь шанар муутайгаар хэгдэhэнhээ боложо, табадахи даб... квартиранuудта бороогой уhан орошодог байгаа. Оёоройнь ...гайнууд хатажа, хүнэй гарай хурганай багтама ехэ га... гарашоо, шэрэнь булта шахуу хууража hалаа. Жэшээл... 28, 63, 67-дохи квартирануудай батарейн тэhэрхэдэ, тэндэ ... уушадай юумэнь гутаhан байна.

...энэ тухай манай редакцида нүхэр Н. Х. Хазагаев бэшэ... байгаа. Тэрэниие шалгажа, хэмжээ абахыень Улаан-Үдын ...советэй гэр байрын управленидэ тэрэ бэшэг эльгээгдээ hэн.

«Бэшэг соо хэлэгдэhэн дутагдалнууд булта зүб гэжэ элирүү...дээ. Гэр барилгын комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр ...рэ гэрэй 60 квартирын батарейнүүд hэлгэгдээ. Үлөөшэ 20 ...ртирын батарейнүүд hаяар hэлгэгдэхэ юм. Бэшэ дутагдал...удынь гүйсэд усадхагдаа» гэжэ Улаан-Үдын горсоведэй гэр ...байрын управлениин начальник Г. Власов манай редакцида ...эсэбэ.

ГАЙХАМШАГ ТОДОРХОЙЛОЛТОНУУДАЙ ТҮЛӨӨ

Совет эрдэмтэд физикын эрдэм ухаанай талаар хэдэн гайхамшаг тодорхойлолтонуудые хэhэн байна. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Ухаалан зохёолгын ба тодорхойлолтонуудай хэрэг эрхилдэг комитедэй заседани дээрэ тэдэ тодорхойлолтонуудай авторнуудта сентябриин 14-дэ дипломууд барюулагдаба.

Электронно парамагнитна долгиной үзэгдэлые элирүүлhэн мэдээжэ совет эрдэмтэ академик Е. К. Завойскодо диплом үгтөө.

Энэ эрдэмтын элирүүлэн тодорхойлhон физическэ үзэгдэлые хэрэглэжэ, физигүүд, химигүүд, биологууд, медигүүд байгаалиин нюусые бүри гүнзэгыгөөр тайлбарилжа, бодосой бүридэлые шэнжэлжэ, тусхай шэнжэ шанарнуудтай шэнэ материалнуудые бии болгожо захалhан байна.

Наранай хүреэгэй радио-элшые тайлбарилан тодорхойлhоной түлөө диплом физигүүд Б. М. Чихачев, Н. Д. Папалекси, С. Э. Хайкин гэгшэдтэ барюулагдаа.

Эдэ совет шэнжэлэгшэд урда тээнь мэдэгдэхэгүй байhан энэ үзэгдэлые дэлхэй дээрэ анха түрүүн, бүри 1947 ондо элирүүлhэн юм. Эдэнэр Бразилиин эрье шадар «Грибоедов» гэжэ онгосоор тамаран, наранай хиртэлгые адаглан шэнжэлхэ үедөө иимэ hонин туршалга хээ бэлэй.

(ТАСС).

ТЭМСЭЛ, АЖАЛ СОО ҮНГЭРҺЭН ЖЭЛ

Жэлэй саада тээ Чилидэ болоhон hунгалтын үеэр Сальвадор Альенде түрүүтэй Арадай нэгэдэлэй фронт гайхамшаг илалта туйлаа hэн. Тэрэ түүхэтэ сагhаа хойшо орон дотор нилээд ехэ социально-экономическа хубилалтанууд болоо. Сантьяго хотодо байдаг АПН-эй корреспондент Чилиин Нэгэдэмэл профсоюзна түбэй (КУТ) Генеральна секретарь Эрнана дель Кантo гэгшэдэ хандажа, мүнөө правительствын ябуулгын зарим дүнгүүд, мүн ороной ажабайдалда профсоюзна хүдэлөөнэй ямар үүргэ дүүргэдэг тухай хөөрэжэ үгэхыень гуйгаа.

— Урдань манай орондо засаг барижа байгшад ниитын болон политическэ ажабайдалда ажалшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулхагүй гэжэ оролдогшо hэн. Баруунай үзэл баримталдаг, реформис ёhоной правительствануд ажалшадые хайра гамгүй мүлжэдэг монополинуудай талые харадаг бэлэй, — гэжэ КУТ-ай генеральна секретарь Э. дель Канто хөөрэнэ.

Мүнөө тад ондоо байдалтай ушарнабди. Үнгэрhэн жэлэй сентябрь соо болоhон hунгалтын үедэ зүүнэй үзэл баримталдаг партинуудай байгуулhан Арадай нэгэдэл илалта туйлаа гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Тэрэл сагhаа хойшо ороной хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй түрүү эмхинүүд, профсоюзууд шэнэ общество байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадажа эхилээ.

Мүнөө Чилиин бүхы ажалшад оронойнгоо социально-экономическа ажабайдалда дүүргэдэг шухала үүргээрээ омогорходог болонхой гэхэдэ алдуугүй. Чилиин правительство нэгэдэмэл профсоюзна түбтэй хамта ажалшадай салин хүлhэ нэмээхэ тусхай түсэб зохёогоод, тэрэнээ бэелүүлжэ эхилэнхэй. Түсэбhөө гадуур продукци үйлэдбэрилhэнэй түлөө материальна урмашуулга хэрэглэхэ түрүүшын алхамууд хэгдэнэ. Чилиин түүхэдэ эгээн түрүүшынхеэ ажалшадай салин хүлhэн тэдэнэй хэрэглэмжэтэй тааралдуулагдаа. Гүрэнэй тэдхэмжын хэмжээн дээшэлүүлэгдээ. Ороноо хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ажалшадай дүүргэдэг үүргэ хараа байса ургаа. Мүнөө хүдэлмэришэд хүтэлбэрилхы бүхы эмхинүүдтэ дэбжүүлэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, правительствэдэ 4 хүдэлмэришэн-министр бии. Ажалшадай түлөөлэгшэд мүнөө гүрэнэй мэдэлдэ абтаhан зэдэй уурхайнуудай директорадуудай гэшүүд болонхой.

— Правительствын ябуулжа байгаа политика Чилиин профсоюзна хүдэлөөнэй зүгhөө бүрин дэмжэгдэнэ, — гэжэ Э. дель Канто онсолон тэмдэглэнэ. — Чилиин арадай үмэнэхи гол асуудалнуудай амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байhан мүнөө үедэ ороной хүдэлмэришэн ангиин урда баhал тодорхой зорилгонууд табигдаа. Тэдэнь юуб гэхэдэ, нэн түрүүн продукци үйлэдбэрилгэеэ эрид дээшэлүүлгэ болоно: нүгөө талаhаа, буржуазин зүгhөө түсэбүүдыемнай буруутуулха hэдэлгэ хэгдэжэ байгаа элдэб ааша, hаад тойбонуудые зайсуулха гээшэ баhал гүнзэгы удха шанартай.

Мүнөө үедэ мүнгэнэй үнэгүйрэлгые зогсоохо зорилготой тон шухала хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ. Энэ үнэгүйрэлгые зогсоохоhоо гадна, үшөө доошонь оруулжа байнхайбди. Нэгэ жэшээ дурдая. Президент Эдуард Фрей гэгшын правительствын засагаа барижа байхада, 1970 оной янбарьhаа июль хүрэтэр мүнгэнэй үнэгүйрэлгэ 26,3 процентдэ хүрэhэн юм. Харин тиихэдэ 1971 оной энэл хугасаа соо Сальвадор Альендиин правительство мүнгэнэй үнэгүйрэлгые хоёр дахин доошолуулаа.

Мүнөө профсоюзна эмхинүүд ороной ажабайдалда түрүү үүргэнүүдые дүүргэдэг болонхой. Чилиин экономико хүгжөөлгые түсэблэдэг зургаануудта ажалшад дэбжүүлэгдэнхэй. КУТ болон тэрэнэй эхин эмхинүүд ороной ажалшадай политическэ ухаан бодол бадаруулха, тэдэниие гэгээрүүлхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнанагүй. Юуб гэхэдэ, политическэ бэлэдхэл hайнтай, hургуулитай хүдэлмэришэд өөhэдөө предприятинуудаа хүтэлбэрилхэ, орон дотор боложо байгаа социально-экономическа хубилалтануудта эдэбхитэйгээр хабаадаха болоно.

Эдэ бүхы зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга нүхэсэлтэйбди гэжэ сэхэ хэлэхээр. Манай Нэгэдэмэл профсоюзна түб Чилиин ажалшадай бүхы шахуу эмхинүүдые хамтаруулдаг юм. Дүн хамта 950 мянга шахуу хүдэлмэришэд, алба хаагшад, таряашад, жэжэ наймаашад болон бусад мэргэжэлтэд КУТ-да ородог байна. Манай эмхи политическэ элдэб хараа бодол баримталдаг хүнүүдые нэгэдүүлнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Эндэ социалистнууд, коммунистнууд, демохристианууд, радикалнууд, зүүнэй үзэлтэй христианууд, онсо хараа баримталагшад бии.

КУТ хилын саанахи профсоюзна эмхинүүдтэй хани ёhоной харилсаа байгууланхай. Тэрэ тоодо Советскэ Союзай болон бусад социалис оронуудай профсоюзна эмхинүүдтэй харилсадаг юм. Эдэ хани харилсаамнай дэлхэйн үгытэй ангиин талые харан тэмсэхэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гэhэн нэгэл хараа бодолhоо үндэhэлэнхэй. Гадна дээрмэдэлгын политика ябуулдаг империализмда, нэн түрүүн американ империализмда, эсэргүү тэмсэл бидэнэй холбоо барисаае улам бэхилнэ гээд тэмдэглэе.

— Совет профсоюзуудтай илангаяа бата холбоотойбди, — гэжэ Э. дель Канто хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ тэмдэглэбэ.

Рене АГИЛЯР,
АПН-эй корр.

Сантьяго.

ҮРГЭН ХАРГЫ ДУУДАНА

(Түгэсхэл. Эхинниинь 3-дахи нюурта).

бди. Кибернетикэhээ эхилээд, хамаг архиин амтан хүрэтэр тэрэ залуу эрдэмтэ өөрынгөө табан хурган мэтээр мэдэнэ. Бато-Доржо Содномов энэ геройнгоо образые зарим талаарнь этигэмэ элеэр, үргэн далайсатайгаар гаргажа шадаа. Гэбэшье зохёолойнь дутагдалнууд тон олон. Роман соонь хүсэд удха, үргэлжэлhэн композици гэжэ үгы. Хазайhан, хараhан тээшээл бэшэгдэшэнхэй. Гэнтэ арба-хорин хуудаhанууд дээрэ романай герой өөрөө өөртэеэ гү, али хэн нэгэнтэй дэлхэйн бүхы асуудалнууд тухай хооhон хөөрэлдөө хэхэ юм. Мүн тэрэ геройн өөрынь хэhэн ажал зохёол соо тон багаар харуулагданхай.

Эгээл нимэhээ бидэ Бато-Доржо Содномовой «Одоома» гэжэ роман Уран зохёолой холбооной буряад литературын секцидэ уншажа, шүүмжэлжэ үзөөд, автортань алдуу эндүүгээ заhахыень бусааhан байнабди. Бусаажа үрдеэгүй байтарнай, Бато-Доржо «Манай шэлэhэн харгы зам» гэhэн шэнэ повесть асарба.

Зүб даа, энэ залуу авторай шуhан соо халуун охин, шанга эрмэлзэл бии. Иимээр лэ тэрэ хүдэлжэ байгаа hаа, хожомоо Бато-Доржо Содномов үнэн ёhото зохёолшо боложо магадгүй.

Нёдондо Уран зохёолой холбоондо баhа инженер мэргэжэлтэй, аяар Армавир городто хүдэлдэг Туван-Жав Шойбсоновой «Дабаан» гэhэн роман зүбшэн хэлсэлгэ болоо hэн. Энэ томо зохёол соо гушаад онhоо эхилээд мүнөө болотор нэгэ хүдөө нютагай ажабайдал зураглагдана. Автор хэдэн олон жэлэй туршада зохёол дээрээ хүдэлhэн байна. Гэбэшье энэ романай геройнуудайнь образууд түрүүн манай литературада зураглагдаhан образуудые hажаан татаhан гэхэ гү, али шэнэ hонирхолтой зүйлнүүдые хүсэд оруулжа шадаагүй байшоо.

Иимэ ехэ ажал хэжэ гараhан хойноо hүүлдэнь хатуу шүүмжэлгэдэ орохоhоо шэрүүн юумэн хаана байхаб даа? Теэд уран зохёол бэшэхэ гээшэмнай наадан зугаагай хэрэг бэшэ, заримдаа хүнэй наhанай хэрэг хадань, оройдоо зохёолой бүтээгүй байхада, түрүүнhээ ойлгуулжа, сэхэ руунь табихаhаа дээрэ юумэн байдаггүй ха юм.

Түнхэнэй аймагта ажаhуудаг Балдан Ябжанов наhаар балайшье залуу хүн бэшэ. Тэрэ хэблэлдэ хэдэн рассказуудай номуудые гаргаhан юм. Гэбэшье hаял Балдан Ябжанов өөрыгөө оложо, онсо өөрынгөө шэнжэтэй зохёол бэшэжэ эхилээ. Мэнэ-гэhээр Буряадай номой хэблэлдэ тэрэнэй бэшэhэн «Саяанай домог» гэжэ повесть гарахаяа байна. Энэ зохёолые бидэ мүн лэ Уран зохёолой холбооной секцидэ зүбшэн хэлсээ hэмди. Тэндэ «Саяанай домог» гэжэ повесть үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Дайнай үедэхи хүдөөгэй ажабайдалые автор тон зүбөөр, этигэмээр харуулжа шадаа. Буряад литературада дайнай хатуу хүндэ үе саг үнэншэмөөр зураглаhан зохёолнууд тон хомор байха юм. Мүнөө энэ талыень хамаг бүхы хүшэр хүндэтэйнь, ядуу ядаралтайhаань эхилээд, манай ажалшадай үндэр эрмэлзэлгэтэй, хатуу эрэлхэг зориг хүрэтэрнь үнэншэмөөр зураглаhан баратаг зохёолтой болобобди.

hүүлэй үедэ Уран зохёолой холбоондо ехэнхидээ залуушуулай зохёолнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Теэд тиимэшье байха ёhотой юм ааб даа. Зүгөөр эндэ олон тээhээнь хаража үзөөд абтаhан hанамжанууд хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэхэ ушартай болоно. Жэшээлхэдэ, хоёр жэлэй саана залуу автор, мүн лэ физик мэргэжэлтэй Ардан Ангархаевай «Суранзан» гэжэ повесть секци дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, яhала hайн гэжэ тэмдэглэгдээд, Буряадай номой хэблэлэй түсэбтэ хэблүүлэн гарахаар хараалагдаа hэн. Теэд тэрэ повесть мүнөө болотороо хэблүүлэн гараагүй байhаар. Юун болооб гээд hурагшалхада, хүсэд тэрээн тухай мэдэхэ хүниинь олдохогүй юм. Иимэ ушарнууд нэгэнтэ бэшэ болоно. Тиихэдэ хаанашье зүбшэн хэлсэгдээгүй залуушуулай зохёолнууд гэнтэ мэдэхэдэш, номой хэблэлээр гарашаhан байха юм. Энээнhээ сааша иимэ ябадалые огто болюулжа, хэблэлhээ түрүүн зохёол бүхэниие зүбшэн хэлсэхэ ябадал гээшые гуримшуулха хэрэгтэй байна.

Би мүнөө ехэнхинь хүсэд хэблэгдээгүй зохёолнууд дээрэ тогтон хэлэбэб. Юундэб гэхэдэ, нэгэ талаар хэблэгдэhэн зохёол гээшэмнай олониитын хэрэг болоно. Эдээн тухай хүн бүхэн өөрынгөө hанамжа ном уншаад хэлэжэ болохо. Хоёрдохёор, би эндэ уран зохёолой секциин ажал тухай, тэндэ болодог ушарнууд болон дутуу дунданууд тухайгаа хэдэн үгөөр дурдаха hанаатай байгааб.

Манай секциин ажалда олон дутагдал бии. Авторнуудай эльгээhэн зохёолнуудыень бултыень зүбшэн хэлсэхэ арга боломжомнай огто олдоногүй. Эндэ заримандамнай мэргэжэл, дүй дүршэл гэжэ дутана хаш гээд hанагдана. Ахамад зохёолшодоо үшөөл багаар энэ хэрэгтэ хабаадуулна гээшэ хабди. Энээн тухай шанга хөөрэлдөөн конференци дээрэ болохо бээз гэжэ найдагдана.

Энэ конференциин үндэр ендэр дээрэhээ hүүлэй үедэ хэблэлhээ гараhан номуудые олониитын урда шанга дуугаар бултыень шахуу зүбшэн хэлсэхэ гээшэ тон зүб. Зарим нэгэн бэшэгшэд хэдэн олон номуудтай аад, мүнөөдэр хүрэтэрөө хүсэд зүбшэн хэлсүүлээгүй, өөрынгөө хэншье байhаниие мэдээгүй ябаhан зандаа.

Энэ конференциие тон hайнаар, ажалай гуримаар үнгэрhэй гэжэ hанагдана. Мүнөө хэмнайшье гоё үгэ хэлэжэ шададаг, шарбадаг болоо ха юм даа.

Саг бүхэн өөрынгөө шанга эрилтэнүүдые уран зохёол бэшэхээ гуурhа гартаа бариhан хүн бүхэнэй урда табина. Мүнөө залуу уран зохёолшодой дунда зориг бэлигээрээ манай ахамад зохёолшодhоо дутахагүй зон бии. Зүгөөр үе сагнай тад ондоо. Хүн зоноймнай ухаан бодол, болбосорол, ажалай, ажабайдалай далайса мүнөө хэмжүүргүй ондоо болонхой.

Эдэ бүгэдые бултыень ойлгожо, зүрхэ сэдьхэл соогоо бусалуулжа шадаhан лэ хүн дүүрэн шадабаритайгаар энэ эрмэлзэлгэ, ехэ сагай hудаhые оложо харуулжа шадаха байна.

Энэ долоодохи конференци дээрэ уран зохёолой мэргэжэл, ёhото шэнжэ шанар тухай баhа томо хөөрэлдөөн болохо бээз гэжэ hанагдана.

Энэ хөөрэлдөөн хадаа ганса залуушуулай бэшэ, мүн бүхы уран зохёолшодой зохёохы замда шэнэ шата, үргэн замынь зааhан hургуулинь боложо үгэхэ зэргэтэй ха юм.

ЦЭРЭН ГАЛАНОВ,
уран зохёолшо.

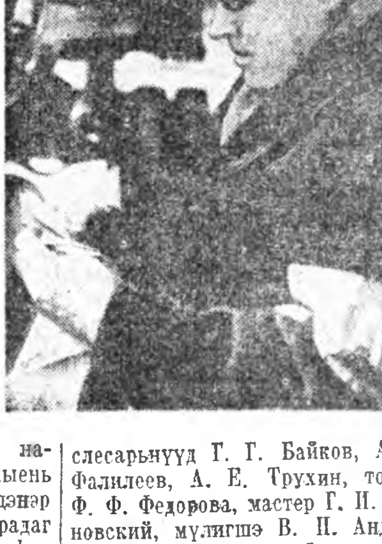

ЭСЭГЭ ОРОНОО хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Волга мүрэнэй эрьедэ болоhон хатуу шанга байлдаанда Германи... 22 дивизи hамна бута сохюулhан юм. Эндэ болоhон байлдаанда Волгоград хото үнэhэн шандаруу болоhон аад, мүнөө та... дахаар бэшэ болотороо хубилаа. 25 жэлэй туршада Волга мүрэнэй эрьедэ гоё hайхан, болбосон түхэлтэй город у... бодоо. Тус хото ородой агууехэ мүрэнэй эрье зубшан ... доной зайда хабтайн нэмжынэ. Жэл бүри эндэ 10 мянган ква... тира ашаглалгада үгтэнэ. Байрын гэрнүүдhээ гадна, hургуу... ли, хүүгэдэй эмхи зургаан, больница, гэр hуудал хангалгын предприяти баригдана.

Волгоград хото соёлой түб болонхой. Эндэ оперын т... консерватори, эдир харагшадай театр, цирк, соёлой б... спортын ордонууд, тамаралгын бассейн хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Волгоградай түб хуби харуулагдана.
АПН-эй фото.

ХАРГЫДА АЮУЛАЙ БОЛОХОГҮЙН ТУЛА

Улаан-Үдын авиазаводой hайн дуратанай арадай дружинын дэргэдэ ГАИ-гай эмхи хүдэлдэг болоhоор 13 жэл болобо. Тэрэнэй зэргэдэ 36 хүн тоологдоно, олонхинь өөhэдын автомашинатай, харгын дүрим, автомашина, мотоцикл жолоодохо дүрим hайн мэдэдэг юм. Мэргэжэлээрээ слесарь, токарь, техник, инженернүүд байха юм.

Авиазаводой тосхоной үйлсэнүүдтэ ГАИ-гай энэ эмхиин хүнүүдэй хамсыдаа улаан бүд зүүгээд, хайша хайшаа hүндэлhэн машинануудай ябадал хаража, үйлсын журам наринаар шалгажа ябахыень харахада зохид байдаг. Тэдэнэр гурба-дүрбөөрөө харгыда гарадаг заншалтай. Хараалагдаhанhаа түргөөр гүйлгэhэн жолоошоной амынь татаха, ууни байгаа hаань, хэмжээ абаха, төөреэд ябабални, харгыень заажа үгэхэ, туhалхые гуйтаа hаань, тэрэниие дары дүүргэлсэхэ гэхэ мэтэhээ эхилээд, тэдэнэй бэелүүлдэг ажал хүдэлмэри ехэ юм.

hайн дуранай эдэ автоинспекторнүүд мүн олониитын дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг байна. Үйлсэдэ машинаар, мотоциклаар, ябагаар зүб үнгэрхэ, hэлгэхэ, углуу булан тойрохо тухай тэдэнэр лекцинүүдые уншадаг, хүн зонтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, тусгаар бюллетень, соносхолой хуудаhа, ханын газетэ гаргадаг. Мүн үмсэдөө машинатай зоной ниитын суглаануудые үнгэргэдэг, али бүхы ажал ябуулгадань туhалдаг байна. Тус коллектив бүхы хүдэлмэреэ милициин Загорско таhагтай зүбшэн хэлсэдэг, түсэбөө табихадаа, милициин капитан, Железнодорожно районой автоинспектор нүхэр Бурбатовтай тобшолдог, дурадхалнуудынь хараадаа абалсадаг байна. ГАИ-гай тус эдэбхитэдтэ мүн авиазаводой дирекци, партком ехэ туhа хүргэдэг. hанамжа дурадхалнуудыень, харгын аюул зайсуулха талаар хэhэн бүхы хэмжээ ябуулгануудыень дэмжэдэг.

Авиазаводой hайн дуранай ГАИ-гай энэ эмхиие заводой инженер-конструктор Иван Васильевич Ушаков хүтэлбэрилдэг. Энэ хүмнай манай республикын автохэрэг эрхилэгшэдэй үнинэй эдэбхитэдэй нэгэн юм, ниитын хүдэлмэри ударидан ябуулхадаа эдэбхитэй, шадамаа бэрхэ гээшэ. Гадна Иван Васильевич өөртөөшье, нүхэдтөөшье эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг, үйлсын гуримай эбдэршэгүй сахигдахын тула ехэхэн хүсэ, зориг гаргадаг байна. ГАИ-гай эндэхи бусад эдэбхитэд: слесарьнүүд Г. Г. Байков, А. А. Фалилеев, А. Е. Трухин, токарь Ф. Ф. Федорова, мастер Г. И. Знановский, мүлигшэ В. П. Андреева, цехэй начальнигай орлогшо Ю. С. Заблицев, автомашинын жолоошод В. Ф. Орлов, М. Г. Беспалая гэгшэд 6—10 жэлэй туршада ниитын автоинспекторнүүдээр хүдэлжэ байнхай.

Гадна эдэ эрхим нүхэдэй зэргэдэ жагсаhан hаяын гэшүүдэйшье дунда шударгы бэрхэ ажалаараа бэеэ харуулжа үрдиhэн нүхэд бии юм. Нүхэд И. Хохлов, Г. Заиграев, И. Куслин, И. Козлов болон бусад тэдэнэй тоодо ороно.

Автоинспекторнүүдэй гол зорилгонь хадаа харгын аюулгүйе сахиха гэhэн нангин уялга гээшэ ааб даа. Тиимэhээ тэдэнэй бүхы ажал хүдэлмэринь энэ гол хэрэгтэ зорюулагдадаг. Харгынуудай эбдэрхэ hандархые, тэмдэгүүдэйнь бии үгые харахаhаа гадна, авиазаводой автомашинанууд, мүн хүн зоной үмсын машинанууд техническэ талаараа жэншэдгүй ябахаар гү, али үгы гү гэжэ шалгадаг, шофернуудтай танилсадаг, зан абариие, мэргэжэлыень мэдэхые оролдодог, үйлсын гурим мэдэхэдэнь туhалдаг.

Буряадай дотоодын хэрэгүүдэй министерство «Светофорой улаан гал» гэhэн харалга үнгэргэдэг.

Тус харалтын соносхогдоходо, авиазаводой ниитын автоинспекторнүүдэй бүлэг эрхим хүнүүдээ үйлсэнүүдтэ табижа, тэрэ үдэрые нэгэшье сошордомо ушаралгүйгөөр үнгэргэхын түлөө оролдодог байна. Иигэжэ тэдэнэр харгын аюулгүйн түлөө үдэр hүнигүй оролдожо байдаг хадаа хүн зондо хүндэтэй болонхой.

Г. ТОЛОКНЕВА,
гүрэнэй автоинспектор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Ниитын автоинспектор Г. Б. Бөйков автомашинын жолоошоной документые шалгажа байна. 2. Харгын харуулда.

ХИЛЫН Саанахаа РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ЛЕНИНЭЙ ЯБАhАН, БАЙhАН ГАЗАРНУУДААР АЯНШАЛГА ДҮҮРЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). В. И. Ленинэй ябаhан, байhан газарнуудаар аяншалга бүхы Польшо дотор эмхидхэгдээд, Поронино хотодо дүүрэбэ. Энэ рейддэ ороной бүхы нютагуудhаа мордоhон таба мянга гаран аяншалагшад хабаадаа.

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ, В. БРАНДТЫН УУЛЗАЛГА ТУХАЙ ГАДААДЫН ХЭБЛЭЛ БЭШЭНЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, ФРГ-гэй Федеральна канцлер В. Брандтын уулзалга бүхы оронуудай олониитын дунда ехэ hонирхол үүсхээ. Аха дүү социалис оронуудай газетэнүүд, бүхы түрүү хэблэл уулзалгын дүнгүүдые Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлгын хэрэгтэ оруулагдаха горитой хубита болохо гэжэ тоолон, хананги байhанаа элирхэйлэн бэшэнэ.

«КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, ФРГ-гэй канцлер В. Брандтын Крымдэхи уулзалгын үрэ дүн Советскэ Союзай ба ФРГ-гэй хоорондохи хоёр талын харилсаае хараа байса заhаруулхаhаа гадна, Европодохи харилсаае hайжаруулха хэрэгтэ шухала туhа хүргөө...» гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ мэдүүлнэ.

Крымдэхи уулзалга «Нёдондо жэл СССР ФРГ хоёрой хоорондын договорто гар табилгаар хараалагдаhан шэглэлые лаблан баталhан ба тодорхойлhон байна» гэжэ Парижай «Юманите» редакционно статья дотороо онсолон тэмдэглэнэ.

ГДР ФРГ хоёрой хоорондын харилсаае заhаруулга хангагдажа шадагдаха ба ехэ удха шанартай хэрэг болоно гэжэ «Нойес Дойчланд», «Берлинер Цайтунг», «Дер Морген», «Националь-Цайтунг» болон бусад газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Советскэ Союзтай, Польшотой ФРГ-гэй баталhан договор hаяар хүсэндөө оробол, нэрлэгдэhэн оронуудай хоорондын харилсаанда эрид хубилалта хангаха байха гэжэ Баруун Германиин «Боннер рундшау ам зонтаг» тоолоно.

Крымдэхи хөөрэлдөөнүүдые эб найрамдал ба аюулгүй байдалда зорюулагдаhан шухала хэрэг гэжэ Японой хэблэл сэгнэнэ.

АБЕРНЕТИ СУЛӨӨЛЭГДӨӨ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Негрнүүдэй граждан эрхын түлөө элитэ мэдээжэ американ тэмсэлшэдэй нэгэн, урда зүгтэхи христиан хүтэлбэрилэгшэдэй конференциин президент Ральф Абернети Батлер хотын (Алабамын штат) түрмэhөө сүлөөлэгдөө. Энэ хүн Батлер хотодо хархис этэгээдүүдтэ, үндэhэ яhанай талаар газаашалан доромжологшодто эсэргүү олониитын жагсаалнуудые hүүлэй неделиин турша соо дараха үедэнь полициинхидээр баригдажа хаагдаhан юм.

ИКП-гэй зэргэ улам нэмэнэ

РИМ. (ТАСС). Италиин Компартиин зэргэдэ мүнөө 1.509.199 гэшүүд бии гэжэ «Унита» газетэ мүнөөдэр мэдээсэбэ. Энэнь 1970 оной hүүл багайхиhаа 2 мянган хүнөөр олон болоно.

ЕГИПЕДЭЙ ШЭНЭ ПРАВИТЕЛЬСТВО

КАИР. (ТАСС). Египедэй Араб Республикын премьер-министр Махмуд Фавзиин шэнэ правительство эмхидхэн байгуулhан тухай эндэ соносхогдоо.

Премьер-министрэй орлогшонороор иимэ хүнүүд томилогдобо: премьер-министрэй орлогшо ба промышленностиин, нефтиин, минеральна баялигай министр — Азиз Сидки; премьер-министрэй орлогшо ба соёлой болон информациин министр — Мухаммед Абдель Кадер Хатем, премьер-министрэй орлогшо ба хүдөө ажахын, аграрна реформын, шэнэ газар ашаглалгын министр — Сайед Марей, премьер-министрэй орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр — Мухмуд Раид.

Шэнэ кабинедэй бүридхэлдэ үшөө 26 министр оробо.

Дотоодын хэрэгүүдэй министрэй тушаалые Мамдух Салем, сэрэгэй министрэй тушаалые Мухаммед Ахмед Садек дааба.

КАИР. (ТАСС). МЕН агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Египедэй Араб Республикын президент Анвар Садат республиканска декредээр Хусейн Аш-Шафи гэгшые вице-президентээр томилбо.

ЙАР-ай премьер-министрэй мэдүүлгэ

КАИР. (ТАСС). Йеменэй Араб Республикын шэнэ правительствын премьер-министр Мохсен Аль-Айни гэгшэ иигэжэ мэдүүлбэ: Израилиин эзэмдэhэн араб газар нютагуудые сүлөөрүүлхын тула манай орон бүхы арга боломжонуудаа элсүүлхэ байха гэбэ.

ЙАР-ай правительство ямаршье бүлэглэлдэ хабаадахагүй, араб ба бусад хани барисаата, хүршэ оронуудтай харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ гол ёhо баримталха байха гэжэ мэдүүлнэ.

Промышленна ба хүдөө ажахын проектнүүдые бэелүүлгэдэ, тэрэшэлэн республикын байгаалиин баялигуудые ашаглалгада онсо анхарал хандуулагдаха гэжэ Аль-Айни тэмдэглээ.

Англиин газетэнүүд юундэ гарабагүйб

ЛОНДОН. (ТАСС). Газетэнүүдые хэблэдэг эзэдэй локаут соносхоhонhоо шалтагаалан, сентябриин 19-дэ ехэ ехэ газетэнүүд гарангүй, Англи бүхыдөө шахуу газетэгүй үлөө. Газетэнүүдэй эзэдэй энэ харата ябуулгань салин хүлhэ дээшэлүүлхэ тухай хэблэлшэдэй эрилтэдэ харюу болгогдоhон байна. Лондондохи типографинуудай хүдэлмэришэд hүүлэй гурбан үдэрэй турша соо урдынгаа эрилтэнүүдые дэмжэн, хүдэлмэриин сагта митингнүүдые үнгэргөө.

Патриодуудай амжалтанууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Сүлөөлгэ гэжэ хэблэлэй агентствын мэдээнүүдэй ёhоор, Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд сентябриин 6-hаа 15 хүрэтэрхи үе соо Куангчи провинцида дайсанай 230 солдат ба офицернүүдые хүлhөөнь буулгаhан, 14 самолёт ба вертолёдуудые буудажа унагааhан, сэрэгэй 14 машина бута сохиhон, ашаанай судна шэнгээhэн байна.

Сентябриин 19-нэй hүни эндэхи патриодууд Сайгоной хойто захадахи hомо хэрэгсэлэй ехэ склад дэлбэ сохёо.

Албанай хэрэгээр айлшалан ерэбэ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Афганистанай король Мухаммед Захир Шах, королева Умайра МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй уряалаар Улаан-Баатар хотодо албанай хэрэгээр айлшалан ерэбэ.

Даб дээрэхи хэлсээн эхилээ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Урда ба Хойто Корейн Улаан Хэрээhэнэй бүлгэмүүдэй хоорондын даб дээрэхи хэлсээн сентябриин 20-до Паньмыньчжон хотодо эхилээ. ЦТАК агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, гол хэлсээнүүдэй нээгдэхэ газар ба үдэр, зүбшэлхэ зүйлнүүд, делегацинуудай бүридэл, хэлсээнүүдэй хэгдэхэ гурим тухай асуудалнууд эндэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVI сесси

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС-ай корр. О. Пивоваров иигэжэ дамжуулба: Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблейн XXVI сесси сентябриин 21-дэ эндэ нээгдээ.

Декабриин 21 болотор үргэлжэлхэ энэ сесси ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй. Сессиин даб дээрэхи зүблэхэ зүйлдэ 109 асуудал табигдана. Энэнь ООН-ой түүхэдэхи эгээн олон зүблэхэ зүйлтэй сесси болоно.

Асуудалнуудай хэды олоншье hаань, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгын асуудалнуудта урда мэтээр гол анхарал хандуулагдаха байна. ООН-ой генеральна секретарь У Тан Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин ажал ябуулгые шэнжэлhэн элидхэл дотороо ООН-ой гол зорилгодо анхараа.

hара тухай уласхоорондын договор тодорхойлон бэлдэхэ тухай асуудал Советскэ Союзай дурадхалаар зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа. Советскэ правительство иимэ дурадхал оруулха зуураа, hара хадаа уласхоорондын зүришэлдөөнэй шалтагаан нүхэсэл болгогдохо ёhогүй гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ. Уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай декларации бэелүүлгын асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ Ассамблейн хүдэлмэридэ ехэ hуури эзэлхэ болоно. Энэ асуудал дотор Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай тодорхойлон дурадхаhан тон шухала хараа бодолнууд ороно.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые зүбшэн хэлсэлгэ мүнөөнэй сессиин гол зорилгонуудай нэгэн болохо гэжэ эндэ хабаадагшад тоолоно.

Колониальна оронууд ба арадуудта бэеэ дааhан байдал олгохо тухай, Урда Африкын правительствын баримталан бэелүүлдэг апартеидэй политика тухай декларацинуудые бэелүүлгын асуудал онсо hуури эзэлнэ.

ООН-до КНР-эй түлөөлэгдэхэ тухай асуудалаар ехэ хөөрэлдөөн болохо янзатай.

Зүблэхэ зүйлдэ олохон юрэнхы асуудалнууд оруулагданхай. Эдэниие зүбшэн хэлсэлгэ Генеральна Ассамблейн хүдэлмэриие бэрхэтэй болгохо байна. Энэнь гол политическэ асуудалнуудые hүүлшын ээлжээндэ оруулха, эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, уласхоорондын зургаан байhан ООН-иие харгалзалгын шэнжэтэй, юушье хэжэ шадахагүй эмхи болгохо гэжэ олон жэлэй турша соо hэдэлэг Холбоото Штадуудай ба тэрэнэй дүтын дахуулнуудай оролдолго мүн.

ХЭЛСЭЭНҮҮД БОЛОЖО ДҮҮРЭБЭ

ЛОНДОН. (ТАСС). Англиин премьер-министр Э. Хит, Мальтын премьер-министр Д. Минтофф гэгшэдэй хоорондын хэлсээнүүд эндэ болоод дүүрэбэ. Хэлсээнэй үрэ дүн тухай тусхай ямаршье мэдээсэл тунхаглагдаагүй.

„Юрэнхы дэлгүүртэ" оролгые буруушаана

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС). «Юрэнхы дэлгүүртэ» Даниие оруулха hэдэлгэнүүдые буруушааhан ехэ жагсаал ниислэл хотодонь болоо. Энэ жагсаал политическэ партинуудай, профсоюзуудай ба ниитын эмхинүүдэй үүсхэлээр эмхидхэгдээ. Жагсаалда хабаадагшад: «Юрэнхы дэлгүүрые буруушаанабди», «Монополинуудай үгэсэлгэ үгы болог», «Уласхоорондын капиталай зэбсэг болгошо ЕЭС үгы болог» гэhэн плакадуудые бариад, городой үйлсэнүүдээр дабшаба. hүүлээрнь Фолькетингын байшангай үбэртэ болоhон митинг дээрэ Даниин Компартиин ЦК-гай гүйсэдкомой гэшүүн Иб Нерлунд үгэ хэлээ. Тиихэдээ Даниие «юрэнхы дэлгүүртэ» оруулха hэдэлгые буруушаалгын эдэбхитэй тэмсэлдэ түрүү үзэл бодолтой бүхы хүнүүдые элсүүлхэ шухала гэжэ онсолон тэмдэглэбэ.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаhанда: ... ехээр, hайн шанартайгаар» ... hэн түрүү бэшэг. «Октябри... бисхалай хүндэлэлдэ» гэжэ ... тэ гаршаг доро информаци... «Баян ургаса ургуулагшад... корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда: «К... эй XXIV съездын шиидхэбэри... дые гүнзэгыгөөр шудалха... лөө» — «Правдын» ... В. Окуневой «Тэжээлэй ... тушаа үшөө дахин» гэhэн ... респонденци. Партийна ... далай hонинууд. Түрэл ... торнай.

Гурбадахи хуудаhанда: ... наймаашан тушаа А. Иг... гай корреспонденци. Хилын ... наhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: ... тын hонинууд.

Эхир Экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА.
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: ... — «Николай Симонов» гэhэн ... левизионно фильм. 18.00 ... «Человек на земле» гэhэн ... визионно фильм. 18.30 — ... бүүдтэ зорюулагдаhан ... фильмнүүд. 19.00 — телеп... ма. 19.20 — «КПСС-эй XX... съездын шиидхэбэрие — ... байдалдаа» гэhэн дамжуу... 19.40 — Казахай телевиде... концертын программа. 20.00 ... «02», телевизионно журн... 20.40 — «Звезда» гэhэн ... hайханай фильм. 22.10 — ... церт.

МОСКВА ХАРУУЛНА: 22.3... «Миллион арадуудай лени... университет» гэhэн дамжуу... 23.00 — СССР-эй арадай ... С. Я. Лемешевэй уулза... 24.00 — «Время» гэhэн hу... hонинной программа. 00.30—... бол. Эндэ дэлхэйн түрүү ... ээлхын түлөө эхилhэн ... сөөндэ СССР-эй, Хойто Ир... диин командануудаа наадаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА: 11... — «Сибиряк» гэhэн кино... 11.20 — «Ёhотой хүн ... тууужа» гэhэн уран hайх... фильм. 13.00 — «Сочин... танца» гэhэн телефильм.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Н-02458. Заказ № 106...